

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

**Kancelář Blaník: Politická satira jako zrcadlo
skutečné politiky**

Diplomová práce

Autor práce: Bc. Karolína Jirouschková

Studijní program: Mediální a komunikační studia

Vedoucí práce: prof. MgA. David Jan Novotný

Rok obhajoby: 2019

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 9. května 2019

Karolína Jirouschková

Bibliografický záznam

JIROUSCHKOVÁ, Karolína. *Kancelář Blaník: Politická satira jako zrcadlo skutečné politiky*. Praha, 2019. 87 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce prof. MgA. David Jan Novotný.

Anotace

Diplomová práce *Kancelář Blaník: Politická satira jako zrcadlo skutečné politiky* si za svůj hlavní cíl klade přinést zjištění, jaký obraz politiky satirický seriál *Kancelář Blaník* divákům předkládá a jakým způsobem toho dosahuje. Po nutném teoretickém ukotvení zkoumané problematiky následuje praktická analýza seriálu, která se soustředí na charakteristiku postav hlavních a vedlejších, objekty satiry a dramaturgickou strukturu epizod i celé série. V závěru práce je pozornost věnována také filmu *Prezident Blaník*, který na seriál navazuje a ukazuje tak odlišnosti ve zpracování jednoho námětu různými formáty.

Klíčová slova

Satira, politika, Kancelář Blaník, Prezident Blaník, dramaturgie, příběh, seriál, film

Annotation

Diploma thesis “*Kancelář Blaník: Politická satira jako zrcadlo skutečné politiky*“ aims to discover what image of politics the satirical series “*Kancelář Blaník*“ presents to the audience and how it achieves it. After the necessary theoretical anchoring of the researched issue follows a practical analysis of the series, which focuses on the characteristics of main and secondary characters, objects of satire and dramaturgical structure of episodes and the whole series. The final part of this thesis also describes the movie “*Prezident Blaník*“, which follows the series and shows the differences in the processing of one theme in different formats.

Key words

Satire, politics, Kancelář Blaník, Prezident Blaník, dramaturgy, story, series, movie

Počet znaků (od úvodu po závěr): 141 789

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu práce prof. Davidu J. Novotnému za veškerou pomoc a cenné rady, které mi při psaní poskytl. Současně bych ráda poděkovala milované rodině, přátelům a blízkým za podporu a trpělivost v průběhu celého mého studia.

Obsah

Úvod	- 5 -
1 Příběh a dramaturgie	- 6 -
1.1 <i>Příběh</i>	- 6 -
1.1.1 Budování příběhu.....	- 7 -
1.1.2 Základní části příběhu.....	- 9 -
1.2 <i>Seriálová a filmová dramaturgie</i>	- 11 -
2 Politická satira	- 16 -
2.1 <i>Satira v Čechách</i>	- 17 -
2.2 <i>Satira po roce 1989</i>	- 20 -
3 Kancelář Blaník	- 23 -
3.1 <i>Představení seriálu</i>	- 23 -
3.2 <i>Ocenění</i>	- 25 -
3.3 <i>Blaník na sociálních sítích</i>	- 25 -
3.4 <i>Film Prezident Blaník</i>	- 26 -
4 Analýza seriálu Kancelář Blaník	- 27 -
4.1 <i>Metodika</i>	- 27 -
4.2 <i>Analyzovaný vzorek</i>	- 28 -
4.3 <i>Charakteristika postav</i>	- 28 -
4.3.1 Antonín Blaník: Hlavní postava jako hybatel děje.....	- 29 -
4.3.2 Postavy vedlejší.....	- 34 -
4.4 <i>Objekty satiry</i>	- 39 -
4.4.1 Andrej Babiš a jeho blízké okolí.....	- 41 -
4.4.2 Miloš Zeman a jeho blízké okolí.....	- 48 -
4.4.3 Bohuslav Sobotka.....	- 59 -
4.4.4 Václav Klaus.....	- 62 -
4.4.5 Miroslav Kalousek.....	- 63 -
4.4.6 Michal Horáček.....	- 65 -
4.4.7 Jaroslav Tvrdík.....	- 65 -
4.5 <i>Dramaturgická sktruktura jednotlivých dílů a celé série</i>	- 67 -
4.6 <i>Film Prezident Blaník jako sequel seriálu</i>	- 70 -
Závěr	- 74 -
Summary	- 76 -
Použitá literatura	- 78 -
Další zdroje	- 80 -
<i>Online zdroje</i>	- 80 -
<i>Televizní pořady</i>	- 81 -
<i>Periodika</i>	- 81 -
Zkoumaný vzorek	- 82 -
Seznam obrázků, tabulek	- 84 -

Úvod

Politická satira funguje jako kritika nedostatků reality, jako zrcadlo nastavené společnosti a jejímu fungování. Za pomoci sarkasmu, ironie, nadsázky, karikatury a parodie poukazuje na slabiny, neschopnost či korupci vládnoucích politiků, a slouží tak jako komentář hodnotící aktuálního dění. Jak už z podstaty žánru vyplývá, jedná se o soudy subjektivního charakteru.

Do oblasti politické satiry, která se vztahuje k dění v České republice, patří také *Kancelář Blaník*. Pořad mezi ostatní aktuální českou tvorbou spadající do daného žánru vyniká především svou trvanlivostí, seriálovým pojetím a také faktem, že na jeho základě vznikl v roce 2018 celovečerní film *Prezident Blaník*. Výše uvedené skutečnosti, které ze seriálu dělají jeden z nejvýznamnějších počinů současné české satiry, jsou poté důvodem, proč byl zvolen za hlavní výzkumný předmět této práce. Ta si za svůj hlavní cíl klade přinést zjištění, jaký obraz politiky *Kancelář Blaník* společnosti předkládá a jakým způsobem toho dosahuje. Ačkoliv práce zabývající se zmíněným seriálem již existují¹, jejich tematické zaměření se liší, stejně jako se liší výzkumný vzorek. Tato práce bude na *Kancelář Blaník* nahlížet optikou seriálové a filmové dramaturgie.

Aby bylo možné naplnit výše zmíněný cíl, je úkolem teoretické části zkoumanou problematiku teoreticky ukotvit a současně definovat pojmy, které se k ní pojí. Pozornost je proto nejprve věnována dramaturgii obecně i se zaměřením na seriálovou tvorbu, příběhu a jeho částem, charakteristice satiry i jejímu vývoji od středověku až do současnosti. Poslední kapitoly teoretické části se poté věnují stručnému představení seriálu *Kancelář Blaník*.

V analytické části poté dochází na samotnou analýzu seriálu. Jako výzkumný vzorek sloužila 5., nejaktuálnější, a zatím také poslední řada *Kanceláře Blaník*. Pozornost je věnována jak dramaturgické struktuře jednotlivých dílů i celé série, tak analýze hlavních i vedlejších postav a objektů satiry. V závěru praktické části stojí zevrubná analýza filmu *Prezident Blaník*, jež na film nahlíží jako na pokračování seriálu a soustředí se proto na prvky, které mají obě díla společné a ve kterých se naopak liší. Tato komparace poté ukazuje odlišnosti ve zpracování jednoho námětu různými formáty.

¹ Mrkvička 2018, Zikmund 2017

1 Příběh a dramaturgie

Jak píše David Jan Novotný v knize *Budování příběhu aneb demiurgie versus dramaturgie*, znalost dramaturgie a dramaturgických pojmů „nám pomáhá analyzovat příběh, zhodnotit dvoustránkový námět, odhadnout jeho kvality či slabiny, stejně jako nám pomůže nacházet řešení, jak se zamýšleným příběhem či jeho jednotlivými sekvencemi naložit, jak poradit filmovým spisovatelům a režisérům při práci na scénáři, který je základem budoucího filmu.“²

Co si tedy pod pojmem dramaturgie představit? Novotný ji definuje jako nauku o stavbě a zákonitostech dramatického díla.³ Zuzana Gindl-Tatarová poté dramaturgii charakterizuje jako „vedení divákovy pozornosti. Jsou to jisté postupy a zákonitosti ve stavbě dramatického díla, které dokáží obecnostu připoutat k citové spolupráci. Pomáhají autorovi získat publikum, aby se jeho dílo stalo srozumitelnější a zakódované poselství i skrytá reflexe přijatelnější.“⁴ Pokud se zaměříme na audiovizuální díla, která jsou zájmem této práce, můžeme se setkat například s dramaturgií hraného filmu, dramaturgií dokumentárního filmu, dramaturgií animovaného filmu, televizních pořadů nejrůznějších formátů nebo s dramaturgií multimediálních show a reality show.⁵ Jak z uvedeného vyplývá, dramaturgie tedy nemusí stavět pouze na novém nápadu či literárním díle, ale může se inspirovat také v reálných událostech.

1.1 Příběh

Aniž bychom si to mnohdy uvědomovali, příběhy nás obklopují celý náš život. Nejprve přicházejí pohádky, po nichž následují povídky, romány, filmy, televizní seriály a mnoho dalších. Kromě toho jsme navíc nuceni příběhy sami vyprávět – například když popisujeme vlastní zážitek, referujeme o zážitcích jiných nebo vyprávíme vtip. Aby mělo vyprávění smysl, je třeba posluchače, čtenáře nebo diváka – tedy někoho, kdo příběh sleduje.⁶ David Bordwell a Kristin Thompsonová vyprávění definují jako „příčinně propojený řetězec událostí, který se odehrává v čase a prostoru. Vyprávění je to, co obvykle míníme slovem příběh.“⁷ Právě

² Novotný 2007: 19

³ Tamtéž: 18

⁴ Gindl-Tatarová 2014: 79

⁵ Novotný 2007: 18

⁶ Tamtéž: 11

⁷ Bordwell, Thompsonová 2011: 112

kauzalitu a čas definují autoři jako klíčové prvky vyprávění, bez nichž by nebylo možné příběh pochopit. Vyprávění však mohou řídit i jiné formální principy, mezi nimi například paralelismus, tedy podobnost mezi odlišnými prvky. Vyprávění nás totiž může inspirovat k hledání paralel mezi postavami, prostředími, situacemi, částmi dne nebo mezi jinými prvky.⁸ Příběh se také neobejde bez kvalitní zápletky. Podle Novotného není příběh bez zápletky příběhem. Na tom, zda dostane zápletku podobu literární, dramatickou či filmovou, poté už nezáleží. Samotná zápletky však sama neobstojí – potřebuje věrohodné postavy, které budou diváka/čtenáře zajímat.⁹ Podle Syda Fielda je poté příběh celek skládající se z několika částí, jež ho utvářejí – mezi tyto části patří děj, postavy, obrazy, nejrůznější události, místa, hudba atd.¹⁰

1.1.1 Budování příběhu

Na základě každého literárního příběhu, dramatu či seriálového nebo filmového scénáře stojí idea. Ta může vzejít z jakékoliv situace všedního dne. „*A protože filmový spisovatel je člověk pracující osmačtyřicet hodin denně, neboť sleduje svět kolem sebe a přemýšlí, jak viděné a slyšené zužitkovat, začne si s nápadem pohrávat.*“¹¹ Z jednoho nápadu může dále vzniknout neomezené množství témat.

Téma je základní námět uměleckého díla, je jeho ideovým základem, tím, co říká „o čem to je“. Téma určuje výběr faktů a úhel pohledu, jakým na ně nazíráme. Některá témata navíc fungují tak, že na sebe nabalují další podtémata. V takovém případě můžeme hovořit o tématu hlavním a tématech vedlejších, která s hlavním určitým způsobem souvisí. Téma v užším slova smyslu poté nazýváme námětem. Námět je výsekem skutečnosti, představuje věcnou stránku filmového díla, oddělenou od ideového hodnocení.¹²

Dalším důležitým prvkem příběhu je jeho ohraničenost. Každé vyprávění je totiž ovlivněno časem, který má autor k dispozici – tomu také podléhá výběr faktů, jež jsou pro příběh důležité. Současně je třeba soustředit se na to, aby bylo vyprávění konstruováno srozumitelně a v tempu, které dovede diváka do cíle. V tomto případě je opět třeba zvážit, jaký je námět, který jsme zvolili – pokud se jedná o obsáhlou knihu o několika stovkách stran a autor není ochotný velkou část příběhu vypustit, může na tomto základě vystavět namísto filmu

⁸ Bordwell, Thompsonová 2011: 112

⁹ Novotný 2007: 12-13

¹⁰ Field 2007: 17

¹¹ Novotný 2007: 20

¹² Tamtéž: 22-25

seriál.¹³ Důležitá je také ohraničenost týkající se způsobu vyprávění. Zatímco autoři románu mohou v ději odbočovat, vracet se, přidávat dobové záznamy či jiné všemožné úvahy, u příběhu, který se odehrává na filmovém plátně či televizní obrazovce (dnes také na monitoru počítače či telefonu), by měl autor postupovat tak, aby divák mohl děj sledovat jednoduše a celý příběh byl odvyprávěn plynule.¹⁴

K uvedenému se poté pojí další důležitý pojem, a tím je kompozice, tedy „*záměrné uspořádání jednotlivých složek díla do jednotného, pevně organizovaného a vnitřně skloubeného celku vytvářejícího smysl díla.*“¹⁵ Chybět dále nesmí ani situace, tedy „*vztah v určitém okamžiku, vztah hlavní postavy k postavě jiné, vztah hlavní postavy k události, v níž se nachází.*“¹⁶ Zapomenout nemůžeme také na zápletku, která narušuje rovnováhu a způsobuje tak základní napětí příběhu, a rozuzlení, tedy „*závěrečnou fázi dramatického děje.*“¹⁷

Diváci však nejsou jen pasivními příjemci filmového či seriálového příběhu, nýbrž se na formování děje sami podílí – často totiž dovozují události, které nejsou explicitně vyjádřeny a uvědomují si, že „*film obsahuje i věci, jež do světa příběhu nepatří.*“¹⁸ Vnímají tedy jednotlivá vodítka a reagují na ně – vyvozují příčiny, časové vztahy či lokalitu, aniž by kterékoliv z těchto informací byla výslovně vyjádřena.¹⁹ „*Soubor všech událostí, ať už explicitně uvedených, nebo vyvozených divákem, nazýváme fabulí.*“²⁰ Novotný poté v definici fabule zmiňuje příčinnou a časovou souvislost, které vzájemně řetězí souhrn událostí, příběhů a činů postav.²¹ S fabulí souvisí také filmová diegeze, tedy svět, ve kterém se fabule odehrává. Do diegeze patří všechny automobily, domy nebo například lidé, které na plátně vidíme, stejně jako ty, které jsou mimo záběr a my si je pouze domýšlíme – tedy vše, co v onom fikčním světě evidentně existuje.²² Jak Novotný dále uvádí, fabule se realizuje pomocí syžetu. Syžet poté definuje jako „*způsob uspořádání složek jako děj, postava, vnější prostředí, vypravěč; oproti fabuli představuje její konkrétní ztvárnění v časové následnosti, s časovými inverzemi.*“²³

¹³ Novotný 2007: 27

¹⁴ Tamtéž: 27-28

¹⁵ Tamtéž: 29

¹⁶ Tamtéž: 31

¹⁷ Novotný 2007: 32, 33

¹⁸ Bordwell, Thompsonová 2011: 113

¹⁹ Tamtéž: 113

²⁰ Tamtéž: 113

²¹ Novotný 2007: 31

²² Bordwell, Thompsonová 2011: 113-114

²³ Novotný 2007: 23

1.1.2 Základní části příběhu

Vyprávěním se zabýval už Aristoteles. Ten v díle *Poetika* vytyčil tři části, které musí každé vyprávění obsahovat: jedná se o začátek, střed a konec. „*Začátek je to, co samo nenásleduje nutně po něčem jiném, ale po čem přirozeně následuje nebo se děje něco jiného; konec je naopak to, co samo přirozeně – buď nutně, nebo zpravidla – následuje po něčem jiném, ale po čem už nenásleduje nic jiného; střed je to, co samo následuje po něčem jiném a po čem následuje něco dalšího.*“²⁴ Klasicisté v čele s Jeanem Racinem poté rozdělili drama celkem do pěti částí: expozice, kolize, krize, peripetie a katastrofa.²⁵

Expozice je část úvodní, která přivádí diváka do děje, představuje mu postavy, jejich vztahy i prostředí, v němž se celý příběh odehrává. Divák se zde dozvídá, jaký je hlavní autorský záměr a styl, o jaký žánr jde. V závěru expozice by měl být divák schopen říci, kde, kdy a za jakých historických či současných okolností se děj odehrává i kdo je hlavním nositelem dramatického konfliktu.²⁶ „*Zatímco v novele nebo románu může být expozice dosti dlouhá, když kupříkladu chceme uvést čtenáře dobového příběhu do širokých souvislostí a napíšeme o tom dvě rozsáhlé kapitoly, expozice díla dramatického nebo filmově dramatického by měla být co nejstručnější, srozumitelná a nadto natolik zajímavá, aby vtáhla diváka do děje, aby jej zaujala natolik, že bude ochoten náš příběh a naše postavy sledovat.*“²⁷ Na rozdíl od literárních děl, která mohou čtenářovu pozornost získat pouze psaným slovem, audiovizuální formáty jako film či seriál mohou diváka zaujmout hned trojím způsobem: opticky, zvukově a dějově.²⁸

Kolize se buď prolíná s expozicí, nebo následuje po ní – není výjimkou, že jednu část od druhé oddělují titulky. V této části dochází k prvnímu zauzlení děje, přičemž by se mělo jednat u zauzlení takové rázu, které navnadí diváka k dalšímu sledování a čekání na rozuzlení.²⁹ Po kolizi následuje krize, „*ústřední okamžik dramatického děje mezi základní fází, kdy se děj zauzluje, a rozhodující fází, kdy se rozuzluje.*“³⁰ V tomto okamžiku je zřejmé, že se rozhodující dramatické srážce nelze vyhnout. „*Krize musí samozřejmě vyvěrat ze základního konfliktu, musí vyvěrat z charakterů zúčastněných postav, protože se projeví v krizi v celé své nahotě. Ted'*

²⁴ Aristoteles 2008: 63

²⁵ Novotný 2007: 34

²⁶ Tamtéž: 35

²⁷ Tamtéž: 35

²⁸ Tamtéž: 36

²⁹ Tamtéž: 37-38

³⁰ Tamtéž: 39

se ukáže, co je kdo zač.“³¹

Peripetie nemusí vždy přijít jako čtvrtá v pořadí, ale může se vyskytnout prakticky kdykoliv. Jedná se o náhlý, neočekávaný zvrat v příběhu. Často přichází ve chvíli, kdy příběh spěje ke konci, avšak najednou se stane něco překvapivého. „*Postavy se zčistajasna, i když to čisto a jasno musí mít svou logiku, ocitají v nové, zcela změněné situaci.*“³² Peripetie poté může být spojena s tzv. anagnorisí, tedy poznáním. Jde o situaci, kdy se některá z postav dozvídá okolnosti, které jí do té doby nebyly známy.

Po všech dříve zmíněných částech přichází katastrofa, tedy konečná a nevyhnutelná srážka, vyústění děje, zakončení celého příběhu. Dochází k poslednímu střetu, kterým se spor definitivně vyřeší. Vedlejší roviny příběhu končí, vyjasňuje se jejich vztah k základnímu konfliktu. Vyústění poté musí vyplývat z logiky celého příběhu a musí zde být řečeno vše, co dosud řečeno nebylo – divák by měl dostat odpovědi na všechny otázky, které si během sledování kladl.³³ Existují však i filmy, kde se tomu neděje. V takovém případě v nás „*film probudí očekávání toho, jak bude řetězec příčin a následků vyřešen, ale zmaří je tím, že odmítne nabídnout jasné vyústění.*“³⁴ Závěr tedy zůstává z části otevřený. „*Forma nás může podnítit k tomu, abychom si představili, co by se mohlo stát, nebo abychom uvažovali o jiných způsobech, jimiž naše očekávání mohla být naplněna.*“³⁵

Jak však Novotný dále dodává, jednotlivé výše zmíněné částí v posledních letech mnohdy splývají. „*Je tedy zvykem mluvit, o začátku, v němž se prolíná expozice s kolizí, prostředku, v němž se prolíná krize s peripetií, a o konci, v němž se další peripetie nebo ta, která se neprolnula s krizí, prolne s katastrofou.*“³⁶

Jak už bylo řečeno, narativ nemusí být realizován pouze formou filmu nebo literárního díla, ale například také skrze seriál. Anna Zatloukalová v tomto kontextu upozorňuje, že každé médium „*preferuje určitý způsob, jak příběh prezentovat.*“³⁷ Jak autorka dále uvádí, seriál se stal jedním z hlavních předmětů „*televizního vysílání fikce především díky pravidelnosti vysílání. (...) Seriálová televizní tvorba tedy nutí diváka k pravidelnému sledování, bez něhož by nemohl dostatečně porozumět představenému příběhu, a vytváří v něm tak určitou závislost*

³¹ Tamtéž: 39

³² Novotný 2007: 40

³³ Tamtéž: 41-42

³⁴ Bordwell, Thompsonová 2011: 126

³⁵ Tamtéž: 126

³⁶ Novotný 2007: 43

³⁷ Zatloukalová 2011: 210

na této pravidelnosti.“³⁸ Seriál i film pracují se zmíněnými částmi příběhu odlišně, což ovšem vyplývá ze samotných charakteristik obou formátů.

1.2 Seriálová a filmová dramaturgie

Radomír D. Kokeš definuje seriál jako „fikční audiovizuální dílo složené z více než dvou epizod (seriálových dílů), které mají společné znaky a tvoří makrostrukturu seriálu – a to nezávisle na tom, jestli epizody na sebe navazují, nebo se vzájemně variují.“³⁹ Podle Miloše Smetany je seriál typickým a dominujícím televizním žánrem.⁴⁰ Na rozdíl od seriálu, film se z více epizod neskládá. Kokeš dále přináší typologii seriálu v závislosti na míře a podobě propojenosti jednotlivých epizod⁴¹:

1. Typ 1: Uspořádání, kdy každá jedna epizoda představuje autonomní jednotku, v níž se neopakují postavy a pojí je pouze opakování prvků na vyšších úrovních (jednat se může například o průvodce uvádějícího každou epizodu, tematickou rovinu apod.).
2. Typ 2: Všechny epizody disponují minimálně jedním společným fikčním prvkem, mezi jednotlivými díly však neexistuje kauzalita (klasickým případem jsou v tomto směru detektivní seriály, kde se sice objevuje jedna a ta samá postava vyšetřovatele, avšak jednotlivé epizody mezi sebou nijak nenavazují).
3. Typ 3: Každá epizoda vypráví vlastní příběh, některé dějové linie však jednotlivými díly prostupují.
4. Typ 4: Dějové linie prostupují jednotlivými epizodami hned na několika úrovních. Jednotlivé díly na sebe navazují, příběh vždy začíná zhruba tam, kde v minulém díle skončil.
5. Typ 5: Dějové linie jednotlivých epizod nepřipomínají řadu, ale spíše síť. Co bylo řečené v jedné epizodě, se v dalších mění, děj se neustále přepisuje nebo zpětně doplňuje.

³⁸ Tamtéž: 212

³⁹ Kokeš 2011: 228

⁴⁰ Smetana 2000: 66

⁴¹ Kokeš 2011: 229-230

Jak však Kokeš k celé typologii dodává, jeden seriál může spadat hned do několika jím vymezených typů.

Seriálová a filmová dramaturgie se v mnohém liší. Alena Müllerová na toto téma uvádí, že na rozdíl od filmu, kde se autor musí nejprve zaobírat výběrem postav a příběhu, je základním rozhodnutím seriálových tvůrců výběr prostředí, které poskytne dostatečný prostor pro chtěný počet postav a příběhů.⁴² Dalším důležitým bodem jsou dle Müllerové postavy. Ty musí, stejně jako ve filmu, zaujmout diváka hned v počátku, v případě seriálu však mají delší čas na to, aby se vyvíjely a měnily.⁴³ „*Na první pohled by se zdálo, že v seriálu, kde je více prostoru na detaily a není nutné odvyprávět celý příběh najednou, je možné představit „obyčejné“ hrdiny jakoby z všedního života. Ve skutečnosti však postavy seriálu bývají dosti stylizované a je dobré, mají-li nějakou výraznou povahovou vlastnost a rys, aby mezi ostatními postavami nezanikly.*“⁴⁴ Zatímco u nikdy nekončících televizních sérií se postavy postupně mění, odcházejí a zase se vrací, u uzavřených sérií bývá změna minimální.⁴⁵

Jak uvádí Zatloukalová dalším výrazným rozdílem mezi seriálem a filmem je časové omezení každého z těchto médií. Zatímco seriál má k dispozici mnohem širší časové možnosti než film, který zhruba okolo 120. minuty končí, omezuje jej zase velikost tzv. vysílacího okna určující délku jedné epizody. Tempo a rytmus děje zde hrají důležitou roli – musí diváka přilákat k dalšímu sledování.⁴⁶ Diváci dnes už však nejsou odkázáni pouze na sledování skrze televizní obrazovku – pro sledování seriálů i filmů lze zvolit například formu internetového streamu z webových stránek.⁴⁷ V důsledku těchto nových možností poté vznikají seriály i filmy, které nejsou určeny klasickému televiznímu vysílání, ale televizím internetovým. Takový webový seriál se poté od klasického lišit může a nemusí. Webový seriál může mít například kratší stopáž jednotlivých epizod – ta se může pohybovat mezi dvěma až deseti minutami.⁴⁸

Smetana poté uvádí rozdíly a podobnosti, které se týkají výstavby klasického dramatického díla a seriálu. Autor přirovnává seriál k mostní konstrukci. „*Když má třináct pokračování, musí mít třináct oblouků, které nesou celou klenbu jako ty klasické staré mostní konstrukce. Aby se klenba neprohýbala, musí mít každý oblouk, každý díl své dramatické*

⁴² Müllerová 2011: 17

⁴³ Tamtéž: 18

⁴⁴ Tamtéž: 18

⁴⁵ Tamtéž: 18

⁴⁶ Zatloukalová 2011: 214-215

⁴⁷ Kvasničková 2011: 258

⁴⁸ Klein 2014: 5

peripetie, ale přitom musí být vystaven tak, aby jeho konec byl východiskem pro další konflikt, a ten zase půdou pro další zvrát. Proto krize a katarze malých oblouků musí vypadat jinak než v normálním dramatickém díle, kdežto krize a katarze u toho velkého oblouku se vlastně neliší, leda v proporci.“⁴⁹

Nedílnou součástí všech příběhů jsou postavy. Jak uvádí Eva Kvasničková, v seriálových naracích jsou tím nejdůležitějším prostředkem kontinuity právě „postavy, které v nich vystupují, ať už se to týká jejich jednání, či vztahů mezi nimi.“⁵⁰ Field poté dodává, že právě postava je základem scénáře. „*Je to srdce, duše a nervový systém vašeho příběhu. Předtím než napíšete první slovo scénáře, musíte důkladně poznat svou dramatickou postavu.*“⁵¹ Postavy dále dělíme na hlavní a vedlejší. Vedlejší postava bývá poté „méně důležitým partnerem postavy hlavní; bývá často katalyzátorem, impulsem, který svou pouhou existencí způsobí nenadálý zvrát v ději či přispěje k jeho završení; může být pouhým ornamentem doplňujícím příběh.“⁵²

Každá hlavní postava by měla disponovat různými rovinami života, které autor doporučuje dělit do dvou základních kategorií: vnitřní a vnější. „*Vnitřní život vaší postavy se odehrává od narození do okamžiku, kdy film začíná. Je to proces, jehož prostřednictvím se utváří její charakter. Vnější život postavy probíhá od začátku filmu až do konce příběhu. Je to proces, který odkrývá její charakter.*“⁵³ Co se charakteru týče, doplňuje Novotný potřebu ujasnit si, co pojem v tomto kontextu znamená: jeho význam se totiž může lišit z hlediska psychologického a z hlediska literárního a dramatického.⁵⁴ „*Charakter literárních děl a dramatických postav je týž, jako charakter živoucích lidí – na straně jedné. Na straně druhé je ovšem charakter dramatické postavy determinován poněkud složitěji.*“⁵⁵ To, co tyto postavy odlišuje od živoucích lidí je totiž fakt, že jsou silně ovlivňovány charakterem svého autora.⁵⁶ V případných konfliktních situacích, do kterých se postava dále dostává, by měla postava jednat s určitou logikou odpovídající kontextu vlastního příběhu. A protože seriál je vizuální médium, musí jeho autor najít způsob, jak konflikty, které hlavní hrdina zakouší, ukázat pomocí obrazu.⁵⁷

⁴⁹ Smetana 2000: 66

⁵⁰ Kvasničková 2011: 261

⁵¹ Field 2007: 35

⁵² Novotný 2007: 106

⁵³ Field 2007: 36

⁵⁴ Novotný 2007: 67

⁵⁵ Tamtéž: 67

⁵⁶ Tamtéž: 67

⁵⁷ Field 2007: 36

Novotný k tomuto tématu dále dodává, že charakter může být kladný i záporný. „Kladný hrdina bývá ztělesněním téměř všech cností: vyznačuje se smyslem pro spravedlnost, smyslem pro čest, sociálním cítěním. (...) Kladný hrdina splňuje představy čtenáře nebo diváka, představuje jakýsi nedosažitelný ideál, k němuž by se čtenáři či diváci rádi přiblížili, s nímž se potají ztotožňují.“⁵⁸ Miloš V. Kratochvíl a František A. Dvořák kladného hrdinu definují jako postavu, která „bojuje o dosažení objektivně kladného cíle, tj. cíle pozitivního ve společenském nebo morálním slova smyslu.“⁵⁹ Na druhé straně poté stojí postava záporná. Tato postava je vždy spojována s odvrácenou stranou dobra.⁶⁰ Při vytváření tohoto charakteru je podle Novotného „dobré, tak jako při vykreslení kladného hrdiny, klást si otázku, jaké jsou cíle a tužby a životní ideály záporné postavy, kam směřuje, co očekává od života.“⁶¹ Kratochvíl a Dvořák uvádějí, že pouze patologicky založené povahy usilují o zlo jen pro něj samé. Dle autorů je „klasická záporná postava obvykle přesvědčena o správnosti svého jednání, řídí se subjektivní pravdou a při cestě za svým cílem se nebojí použít jakýchkoliv prostředků.“⁶² Důležité je také zmínit, že záporné postavy nemusí vzbuzovat u diváků pouze nenávisť, ale často také sympatie.

Kromě zmíněných protipólů zastupujících „dobro“ a „zlo“ však lze nalézt i postavy, které nejsou ani dobré, ani špatné, nýbrž kolísavé. Jejich nevyhraněnost a nejednoznačný postoj v různých otázkách jsou poté „zdrojem četných dramatických konfliktů, protože v rozhodnou chvíli neví, na kterou stranu se přidat.“⁶³ Podle Kratochvíla a Dvořáka je tato skupina ze tří uvedených nejpočetnější, protože koresponduje s jejich zastoupením v reálné lidské společnosti.⁶⁴ U všech typů postav může jejich charakter dosáhnout kulminačního bodu. Tato kulminace bývá obvykle spojena s nějakou vyhrcovanou situací – v takové chvíli se může například padouch projevit jako citlivá osoba, nebo dobrák jako lehký sobec. Novotný v tomto kontextu dodává: „Celý vtip je v tom, že čtenář i divák chce být překvapován a zachová-li se dramatická postava tak, jak očekává, bývá nezřídka zklamán, protože i když se jeho očekávání splnilo, přeci jen v koutku duše čekal, že jej nakonec přehytračíte.“⁶⁵

Život postav existuje ve třech základních sférách: profesní, osobní a soukromé. Profesní sféra říká, čím se postava živí, kde pracuje, jaké je její povolání, jaké má vztahy

⁵⁸ Novotný 2007: 145

⁵⁹ Dvořák, Kratochvíl 1981: 23

⁶⁰ Novotný 2007: 150

⁶¹ Tamtéž: 151

⁶² Dvořák, Kratochvíl 1981: 23

⁶³ Novotný 2007: 154

⁶⁴ Dvořák, Kratochvíl 1981: 24

⁶⁵ Novotný 2007: 157

se spolupracovníky, šéfem apod. Osobní sféra se týká například toho, zda je postava svobodná, rozvedená, jak případně vypadá její vztah s partnerem, zda je věrná či by raději zahýbala. Do soukromé sféry poté spadá to, co postava dělá, když je sama, zda má zvířata, koníčky atd. Novotný na toto téma uvádí další souvislosti, které je třeba mít při budování postavy na vědomí: rodinné (zázemí, vztahy v rodině...), společenské (vzdělání, sociální skupina ovlivňující způsob mluvy či oblékání atd.), kulturní, historické, politické, náboženské, zeměpisné (zeměpisná poloha jeho rodiště, pracoviště, kořenů...), ekonomické, sexuální, zdravotní, psychofyzické (IQ či základní povahová rysy...) a genderové (pohlaví).⁶⁶

Komunikace mezi jednotlivými postavami či mezi postavou a divákem se nazývá dialog. Novotný dialog definuje jako „*rozmluvu, rozhovor, jazykový projev dvou nebo více mluvčích, navzájem si adresujících své repliky; vyjádření více stanovisek a jejich konfrontace. V dramatické tvorbě je dialog spolu s monologem základní složkou textu.*“⁶⁷ Co se audiovizuálních děl týče, to, co není vyřčeno, musí být zřejmé z vizuální složky – na rozdíl od literatury, kde může být celá povídka vystavěna právě na dialogu, z jehož vět můžeme vyčíst například informace o prostředí či o jednotlivých mluvčích.⁶⁸

⁶⁶ Novotný 2007: 13-15

⁶⁷ Tamtéž: 91

⁶⁸ Tamtéž: 92

2 Politická satira

Satira je žánr, který využívá komického způsobu zobrazení „k výsměšně kompromitujícímu demaskování nežádoucích jevů. Základem satirického postoje je radikálně kritický vztah vůči zobrazované skutečnosti, předpokládající jasnou intelektuální převahu tvůrce nad zobrazovaným objektem ústící v despekt vůči němu.“⁶⁹ Důležitou roli hraje v tomto žánru také divák/čtenář, od něhož se vyžaduje myšlenková spoluúčast. Miloš V. Kratochvíl a František A. Dvořák dodávají, že satirik nebývá pouhým „jízlivým posměváčkem, nenávistným a nepřejícím si nápravu. Naopak přistupuje ke kritice s úmyslem odsoudit špatné a ukázat cestu k nápravě.“⁷⁰ Étienne Souriau dále uvádí, že z hlediska estetických pojmů „je satira v širším i užším smyslu definována svou zesměšňovací funkcí a svou estetickou kategorií, satiričnem.“⁷¹

Satirično poté Souriau charakterizuje následovně: tato kategorie zpravidla odsuzuje konkrétní předmět svého zájmu; k odsouzení užívá zpochybnění a zesměšnění, pracuje se zmenšováním, zlehčením a oslabením, což ji dle autora přibližuje ke komičnu; předmět jejího zájmu lze přímo pozorovat, má aspekt aktuálnosti.⁷²

Dalším pojmem, který je třeba ve vztahu k satíře vymežit, je humor. Jak uvádí Jan Petrmichl, základní rozdíl zde tkví ve vztahu tvůrce ke skutečnosti, o které pojednává, a ve způsobech, jak se k ní staví a hodnotí ji. „*Satirikovo dílo je společensky vyhraněnější, průkaznější než humoristovo. (...) Humorista se dovede usmívat i tomu, co miluje, satirik se vrhá především na to, co nenávidí. Je nelítostný, vždy útočí.*“⁷³ Humoristická díla jsou tedy, na rozdíl od těch satirických, netendenční, snaží se vyvolat pobavený, uvolněný smích. Výsledkem satiry radostný smích být nemusí – často zde může dojít až k vyvolání hněvu. Humoristická díla rovněž pracují s odlišnými tématy než díla satirická. „*Humorista, chtěje být především dárcem dobré pohody, neporušuje obvykle s takovou vehemencí konvenční podobu reálného světa jako satirik. Bere si na mušku spíš vedlejší a druhotné než základní. Útočí na naši bránici. Satirik chce vykolejit svět z jeho vyjetých drah.*“⁷⁴

Důležitou roli hrají v satíře pojmy ironie, karikatura a parodie. Ironii charakterizuje Vladimír Borecký jako „*umění něco říci, aniž by to bylo skutečně vysloveno. Spočívá v tom,*

⁶⁹ Mocná, Peterka a kol. 2004: 612

⁷⁰ Dvořák, Kratochvíl 1981: 40

⁷¹ Souriau 1994: 795

⁷² Tamtéž: 795

⁷³ Petrmichl 1959: 107

⁷⁴ Tamtéž: 107

že se říká opak toho, co je míněno. Za vážností se skrývá výsměch, žert, pohrdání, za okázalou chválou zničující kritika.⁷⁵ Karikaturu lze chápat jako zobrazení, které pracuje s posměšným či humorným rázem a přemršťuje znaky, vlastnosti nebo další aspekty zachycovaného. S tím koresponduje už samotné italské slovo „caricare“, jež v překladu znamená „přetížít“ či „přehnat“. Právě díky takovému zvětšení poté vystupují do popředí nedostatky a zesměšňované či kritizované vlastnosti/skutečnosti.⁷⁶ Co se parodie týče, lze ji definovat jako komicky laděnou transformaci předlohy – její účinek je založen na kopírování typických motivů a postupů předlohy a následnému deformování jejich významu. Tento nesoulad mezi předlohou a jejím novým pojetím se stává zdrojem komického účinku.⁷⁷

Jak bylo řečeno výše, satira vyjadřuje vztah, pracuje s hodnotící intencí. Ta je zde vyjádřena *„zejména prostřednictvím karikaturně deformovaného obrazu kritizovaných jevů, ironického komentáře a parodických postupů. Náležitěmu pochopení autorova záměru napomáhá zjednodušující stylizace reality, založená na nadsázce a na kontrastu hodnotově protikladných jevů.“*⁷⁸ Petrmichl poté o ironii, sarkasmu a významově výrazném způsobu vyjadřování (zvětčování, grotesknost, fantastičnost) hovoří jako o „rodném jazyku“ satiry.⁷⁹ Co se předmětu satiry týče, namířena může být proti *„nějakému objektu, osobě, skupině, společenskému nebo obecně lidskému aspektu.“*⁸⁰

2.1 Satira v Čechách

Česká satira není výdobytkem moderní doby, ale má mohutnou tradici, jejíž vznik sahá až do středověku – konkrétně je poté *„spjat s rozvojem literatury v městském prostředí, obracející se přístupným způsobem k neprivilegovaným vrstvám a usilující o reálné zpodobnění soudobého každodenního života, včetně jeho nesnází a problematických stránek.“*⁸¹ Středověká satira se vyznačovala především mravokárnými a nápravnými tendencemi, postupně doplněnými o ironický odstup. V době husitství ji využívaly znepřátelené strany ve vzájemném boji, a to převážně v podobě útočných pouličních písní. Období humanismu vrátilo satiru

⁷⁵ Borecký 2000: 30

⁷⁶ Horová 1995: 340

⁷⁷ Mocná, Peterka a kol. 2004: 441

⁷⁸ Tamtéž: 612

⁷⁹ Petrmichl 1959: 108 (O české satire)

⁸⁰ Souriau 1994: 795

⁸¹ Mocná, Peterka a kol. 2004: 614

původní roli mravokárce, v 16. století poté přibyla také politická satira, jež formou písní, cedulí i letáků útočila na konkrétní jednotlivce – a ovlivňovala tak veřejné mínění.⁸²

Co se klasicismu a osvícenství týče, v „počátcích novodobé české literatury nepatřila satira k preferovaným žánrům. Autoři s ní zacházeli obezřetně z obavy před cenzurou i před tím, aby její kritický negativismus neohrozil rozvoj národního společenství.“⁸³ Autoři se tedy věnovali spíše neškodně humoristicko-satirické produkci, ve které se zaměřovali především na obecná negativa lidské povahy či proviněním proti vlasteneckým hodnotám. Současně si utahovali také z literárních poměrů a českého maloměsta.⁸⁴

„K zásadnímu obratu došlo ve 40. letech, kdy se stále honosnější satirická produkce v souvislosti s radikalizací veřejného života výrazně zpolitizovala a nabývala na široké sdělnosti. Z této historické situace vyrostla tvorba K. Havlíčka, zakladatele moderní politické satiry a jednoho z nejvýznamnějších českých satiriků vůbec.“⁸⁵ 2. polovina 19. století se poté vyznačovala vznikem humoristických a satirických časopisů.⁸⁶ Jako příklady lze uvést humoristické časopisy *Švanda dudák* či *Humoristické listy*, které existovaly několik desetiletý, případně Havlíčkova výrazně satirického *Šotka*, jenž ovšem tolik oblíbený nebyl – kromě nedostatku čtenářů musel navíc bojovat také s cenzurou.⁸⁷

„Zlatý věk české satiry začíná od sklonku 19. stol. Výrazný kriticismus, provázející nástup moderních uměleckých směrů, se odrazil v podstatně větší útočnosti a nekompromisnosti satiry, která už nechce bavit, nýbrž odhalovat negativní jevy a přispět k jejich destrukci.“⁸⁸ Po ustavení první republiky začala vznikat politická satira na aktuální témata. Autory se stávali přední čeští umělci jako například Viktor Dyk, Josef a Karel Čapkovi, Jaroslav Seifert, Vítězslav Nezval či Josef Haussmann. Co se divadelních aktivit týče, v tomto kontextu můžeme zmínit například Jiřího Voskovce a Jana Wericha.

Po druhé světové válce se společenská satira věnovala nejprve vyrovnání s nedávnou minulostí a nacistickou okupací. Autoři se často překláněli k vytříbeným básnickým formám, které kontrastovaly s nacistickou nekulturností a surovostí. Objevovala se také témata poválečné každodennosti, která měla formu menších prozaických útvarů a byla snadno

⁸² Tamtéž 614-615

⁸³ Mocná, Peterka a kol. 2004: 615

⁸⁴ Tamtéž: 615

⁸⁵ Tamtéž: 615-616

⁸⁶ Kvůli politické situaci se však více dařilo časopisům humoristickým s nádechem satiry než časopisům vyloženě satirickým. Po pádu Bachova absolutismu se situace částečně zlepšila, ale i tak u veřejnosti vyhrávaly časopisy humoristické.

⁸⁷ Mocná, Peterka a kol. 2004: 616

⁸⁸ Tamtéž: 616

uplatnitelná v soudobém tisku. Mezi oblíbená témata patřilo měšťáctví, které navazovalo na tradici komických obrazů maloměsta z dřívějších let. Satira v této době tíhla k levici, komunistického hnutí se příliš nedotýkala.⁸⁹ Jako příklad prokomunistické satiry můžeme uvést Divadlo satiry, v jehož hrách se projevoval charakteristický znak levicové kultury – nedůvěra k Západu a západním politikům na jedné straně a iluze o Sovětském svazu na straně druhé. Brzy po převratu však bylo divadlo zavřeno.⁹⁰

Po únoru roku 1948 téměř zmizela satira kritizující nové politické zřízení. Mezi povolená témata patřili pouze třídní nepřátelé.⁹¹ Po celou dobu komunistické éry poté vycházel časopis *Dikobraz*, který se zaměřoval nejen na drobné problémy socialistického života, ale když bylo třeba, útočil také na vnitřního nepřítele státu.⁹² Od konce 50. let „*sílila satirická kritika mířící k totalitní podstatě soudobého režimu, a to zejména na půdě nově vznikajících malých divadel. Ta mohla navázat na aktivitu předúnorového Divadla satiry.*“⁹³ V roce 1951 poté vznikla Pražská estráda, později přejmenovaná na Divadlo estrády a satiry, do kterého v roce 1954 přišel také Jan Werich, který se po boku Miroslava Horníčka pokusil o recepci Osvobozenického divadla.⁹⁴ „*Z jeviště zněly úvahy o životě ve formě dialogů obou protagonistů divadla a právě zde jevištní satira před jarem roku 1956 dosáhla svého vrcholu.*“⁹⁵ V roce 1957 se poté divadlo přejmenovalo na Divadlo ABC, jež o pět let později vstoupilo do svazku Městských divadel pražských, kde setrvalo dodnes.⁹⁶

V následujícím období normalizace se satire příliš pozornosti nedostávalo, byla totiž považována za nebezpečný nástroj podryvání režimu. Prostor pro sociální kritiku, satiru a odsouzení negativních jevů ve společnosti vznikl až v důsledku politického uvolňování 2. poloviny 80. let.⁹⁷

⁸⁹ Janoušek a kol. 2007: 318

⁹⁰ Tamtéž: 282

⁹¹ Jedním z nejvýznamnějších satiriků poválečných let byl Václav Lacina, který se věnoval pro komunisty přijatelnému žánru a psal ideologicky prospěšné texty.

⁹² Mocná, Peterka a kol. 2004: 618

⁹³ Tamtéž: 618

⁹⁴ Historie ABC. *Městská divadla pražská* [online]. Praha, 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.mestskadivadlaprazska.cz/historie/abc/>

⁹⁵ Tamtéž

⁹⁶ Tamtéž

⁹⁷ Janoušek a kol. 2008: 776

2.2 Satira po roce 1989

Po pádu komunistického režimu v roce 1989 získala politická satira ve společnosti znovu místo. Na televizních obrazovkách mohli tak diváci sledovat například populární satirický pořad *Česká soda*, který uváděla Česká televize mezi lety 1993 až 1997. Autorem námětu byl Fero Fenič, dramaturgem se stal Milan Tesař. Na pozici režisérů i autorů se vystřídala řada umělců, mezi nimi například Petr Čtvrtníček, Milan Šteindler, Jan Hřebejk nebo Václav Křístek. Seriál měl celkem 14 dílů, 2 silvestrovské sestřihy a v roce 1998 byl do kin uveden také stříhový celovečerní film. Formát pořadu připomínal televizní vysílání, zpravodajství zde bylo prokládáno reklamami či reportážemi. Později přibyla také humorná lekce německého jazyka zvaná *Alles Gute*. V roce 2016 poté mohli diváci na televizních obrazovkách sledovat další satirický seriál, *Kosmo*. Ten pojednává o českém letu na Měsíc z peněz Evropské unie, jehož program je však záhy vytunelován. Česká televize seriál charakterizuje jako dílo, jež „žánrově připomíná klasické české crazy-komédie, ale s temným podtónem společenské kritiky, trochu Zelený Raoul, trochu Červený trpaslík, trochu Jistě, pane ministře, ale zcela stoprocentně Česká republika roku 2016.“⁹⁸ Autorem seriálu je scénárista Tomáš Baldýnský. Krátkou satirickou reflexi uplynulého týdne mohou poté diváci vidět v pořadu publicistickém *168 hodin*, který uvádí Česká televize. Část s názvem *Malostranské korekce slouží* jako humorné tečka v závěru pořadu. Jejím autorem je novinář Miroslav Korecký.

Kromě televize našla satira své uplatnění také v komiksu či divadle. Jako příklad z oblasti komiksu můžeme zmínit *Zeleného Raoula* kreslíře Štěpána Mareše. Za námětem díla stojí skupina HRUTEBA, tedy kolektiv autorů složený z Dana Hrubého, Milana Tesaře a Tomáše Baldýnského. Komiks vychází pravidelně od roku 1995 na 4. stránce časopisu Reflex a je uveden jako „nekonečný příběh České republiky očima ufouna.“⁹⁹ Z oblasti divadla stojí za zmínku hra *Ovčáček Čtveráček*, kterou uvedlo v roce 2016 Městské divadlo Zlín jako reakci na události, které se v témže roce odehrály v české společnosti – například návštěva Dalajlámy v ČR, odmítavá reakce Číny, udílení státních vyznamenání či kauza Peroutka. Ústřední postavou celého představení se stal Jiří Ovčáček, mluvčí českého prezidenta Miloše Zemana, v jehož roli se objevil herec Marek Příkazký. Pro velký úspěch, který u diváků hra zaznamenala, byla derniéra živě přenášena do několika desítek kin napříč republikou. V roce 2017 poté

⁹⁸ *Kosmo. Česká televize* [online]. Praha [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11276561613-kosmo/>

⁹⁹ Mareš 2019: 4

vzniklo volné pokračování nazvané *Ovčáček miláček*. Další divadelní satirou je představení *Ivánku, kamaráde, můžeš mluvit?* Autorem hry je Petr Čtvrtníček, jenž ji na přelomu let 2004 a 2005 nacvičil spolu s Jiřím Lábusem. Námětem se stal korupční skandál v Českomoravském Fotbalovém Svazu.

Prostoru se satíře dostává také na internetu. V tomto směru stojí za zmínku dva pořady, které mísí satiru se žurnalistikou. Tím prvním je pořad *Události Lud'ka Staňka*, ve kterém moderátor a stand-up komik Luděk Staněk „v *seriózním zpravodajském studiu zcela neseriózním způsobem komentuje aktuální dění z domova. Ze světa. Ze sportu. A taky z počasí.*“¹⁰⁰ Pořad vysílá internetová televize Mall TV. Druhým je poté pořad *Šťastné pondělí*, pravidelná „*týdenní video-glosa, ve které populární komentátor Jindřich Šídlo satiricky reaguje na aktuální dění.*“¹⁰¹ Jedná se projekt internetové televize Seznam Zprávy. Satira se vyskytuje také v prostředí sociálních sítí, které umožňují uživatelům aktivní participaci na její tvorbě. Jako příklad lze uvést falešný facebookový profil Jiřího Ovčáčka, kde doktorand z Masarykovy univerzity, jehož identita je dosud neznámá, paroduje reálného mluvčího prezidenta České republiky. Jak autor sám uvádí, jeho cílem je především „*vystihnout určité rozpory, upozornit na ně nehysterickým, snad vtípným způsobem tak, aby si je každý mohl sám přebrat.*“¹⁰²

Jak z uvedených příkladů vyplývá, satira má sice v České republice svou tradici, avšak v posledních letech její pozice upadá. Na rozdíl od Ameriky či Velké Británie, kde jsou satirické pořady pravidelnou součástí televizní produkce¹⁰³, nemá česká satira v televizi pevné místo. Zdejší satirická tvorba se tak vyskytuje především na internetu.

Šídlo a Baldýnksý hovoří v tomto kontextu o nedostatku financí, se kterými se satirická tvorba v Česku potýká – na rozdíl od zmíněných velmocí USA a Velké Británie si tak čeští tvůrci nemohou dovolit obsáhlé týmy spolupracovníků podílejících se na vymýšlení obsahu, což může jejich práci limitovat.¹⁰⁴ Filmový kritik Kamil Fila spatřuje problém místní satiry v nezbytnosti vydělávat na ní, přičemž základní pointa satiry, tedy nutnost vyjádřit se k určitému problému, zaostává.¹⁰⁵ Fila hovoří také o podbízivosti divákům a autorské

¹⁰⁰Události Lud'ka Staňka. *Mall Tv* [online]. Praha, 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.mall.tv/udalosti-ludka-stanka>

¹⁰¹ Šťastné pondělí. *Televize Seznam* [online]. Praha, 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.televizeznam.cz/porad/statne-pondeli>

¹⁰² Konířová 2018

¹⁰³ Jako příklad můžeme uvést americký pořad *The Daily Show with John Stewart*, ve kterém oblíbený komik čtyřikrát týdně glosoval aktuální politické dění a v době největší slávy dosahovala sledovanost až 2,5 milionů diváků, případně britskou panelovou show *Have I Got News for You* vysílanou od roku 1990.

¹⁰⁴ Fenomén: Politická satira. In: *ArtZóna* [televizní dokument]. ČT art 30. 1. 2018.

¹⁰⁵ Fila 2014

prázdnosti, které se na české tvorbě negativně podepsaly: „*Zhoubný vliv měly zprvu pořady typu s Politiky netančím či Politické harašení, v nichž Miloslav Šimek a později už jen Zuzana Bubílková pointovali víceméně veškeré vtipy tím, že ‚politici jsou blbci‘ – případně současné politiky přeobsadili do vtipů s Husákem a Jakešem.*“¹⁰⁶ Autor dále zmiňuje také politickou korektnost: „*Snaha, aby z jazyka zmizelo urážlivé nálepkování, vedla k tomu, že se média začala bát ostrosti, neboť by si dotýčný mohl stěžovat a soudit se.*“¹⁰⁷ Za zmínku poté dle Fily stojí také sama proměna politiky, kde se neustále posouvají hranice toho, co je přijatelné a co nikoliv: „*Ve chvíli, kdy máme pocit, že je možné téměř vše, není se čemu vysmívat pomocí zveličování. Stačí zveřejnit policejní odposlechy jako u Kristýny Kočí z Věcí veřejných, o níž vznikla divadelní hra *Blond’atá bestie.*“¹⁰⁸ Kamil Fila poté zmiňuje seriál *Kancelář Blaník*, o němž hovoří jako o velkém fenoménu a „*po dlouhé době jediné politické satíře, kterou v Česku máme, která má opravdu nějakou trvanlivost, která má nějaký svůj vlastní styl.*“¹⁰⁹ Zároveň jej označuje jako „*první českou porevoluční satiru, která popisuje – byť v hrubě nahozené zkratce – principy fungování politiky, médií a pokleslosti zdejších kamarádšoftů.*“¹¹⁰*

¹⁰⁶ Fila 2014

¹⁰⁷ Tamtéž

¹⁰⁸ Tamtéž

¹⁰⁹ Fenomén: Politická satira. In: *ArtZóna* [televizní dokument]. ČT art 30. 1. 2018.

¹¹⁰ Fila 2014

3 Kancelář Blaník

Kancelář Blaník je politicko-satirický seriál vysílaný internetovou televizí Stream.cz, který vznikl v produkci společnosti Negativ. Stream, který byl založen v roce 2006, vlastní a provozuje portál Seznam.cz. Televize dále vysílá také pořady *Autobazar Monte Karlo*, za jehož vznikem stojí stejní tvůrci jako za *Kanceláři Blaník*, *Semestr*, *Luxus na talíři*, *Kafe & Cigárko* a řadu dalších.¹¹¹

3.1 Představení seriálu

Autory Kanceláře Blaník jsou režisér Marek Najbrt, scenáristé Robert Geisler, Benjamin Tuček, Tomáš Hodan a producent Milan Kuchynka. Trio Najbrt, Geisler a Tuček spolupracovali už dříve na snímcích *Mistři* (2004) a *Protektor* (2009), v nichž se rovněž objevovaly zřetelné prvky satiry: děj Najbrtova režisérského debutu *Mistři* se odehrává ve vesnické hospodě, kde tamní obyvatelé sledují mistrovství světa v letním hokeji a, stejně jako řada dalších Čechů, realizují si skrze sport vlastní touhu po vítězství a uznání. Film *Protektor* poté vypráví o druhé světové válce, manželství, o lásce, sebedestrukci a soukromých dramatech na pozadí těžké doby. Nádech satiry můžeme cítit také z Najbrtova školního filmu *Vynález zkázy* (1994).

První díl *Kanceláře Blaník* byl vysílán v dubnu roku 2014 a od té doby se seriál dočkal celkem 76 dílů. Zatím poslední, 5., série vyšla v roce 2018. Jedná se o nízkorozpočtový internetový projekt, o němž autoři tvrdí, že jej tvoří pro zábavu a ventilují skrze něj vlastní frustraci z aktuálního politického dění.¹¹² Název seriálu odkazuje jak k české mytologii, tak k pražskému Paláci Blaník, z něhož měl údajně lobbista Roman Janoušek pomáhat tehdejšímu primátorovi Pavlu Bémovi s řízením Prahy. Telefonní odposlechy mezi těmito dvěma muži sloužily autorům jako inspirace při tvorbě dialogů, které jsou v seriálu klíčové a napodobují onen politický slang. Najbrt na toto téma uvedl: „*Věcnou inspirací pro nás byli lobbisté jako Janoušek, i když náš hrdina je právě o to lepší lobbista, že jeho jméno veřejnost nezná a nemá ani okázalou kancelář. Formální inspirací pak pro nás byl britcom The Thick of It.*“¹¹³ Jindřich Šídlo poté dodává: „*Ten svět, který znají lidé z médií, takhle přeložený tvůrci je pro*

¹¹¹ Kromě Stream.cz existují v ČR také další internetové televize, mezi nimi například Mall.tv či Obbod.com.

¹¹² Kancelář Blaník. In: *168 hodin* [televizní pořad]. ČT1 30. 11. 2014

¹¹³ Fila 2014

diváky pochopitelný, protože mají pocit, že takto to funguje a dost často by vlastně měli pravdu.“¹¹⁴

Délka jednoho dílu se pohybuje kolem 7 minut. Tvůrci původně produkci seriálu nabídli České televizi, programová rada je však odmítla. Své rozhodnutí odůvodnila veřejnoprávní televize obavou z možného nepochopení ze strany diváka ČT a nedostatku místa v programovém okně. Internetové prostředí však autorům dle jejich slov umožnilo několik výhod, které by v televizním prostředí nebyly možné: Tomáš Hodan hovoří například o aktuálnosti, o kterou se snaží a která je mnohdy nutí odevzdat díly pouhý den před vysíláním, což by mechanismus ČT (kde by musely jednotlivé díly před vysíláním projít schvalovacím procesem) nemohl umožnit. Najbrt v tomto kontextu dodává: „*Věděli jsme, že na internetu můžeme být svobodní. Ne že by v televizi byla až taková cenzura, ale je tam určitá struktura, která určuje pravidla.*“¹¹⁵

Dějová linie *Kanceláře Blaník* pojednává o zákulisí české politiky. Hlavní postavou je lobbista Antonín Blaník, kterého hraje herec Marek Daniel. „*Mikropříběhy navázané na mnohé kauzy, jež známe z novin a televize, drží pohromadě díky představě, že za každou událostí je nějaký velký zákulisní plán, ale ten vždy velkému stratégovi nevychází.*“¹¹⁶ Dalšími postavami pravidelně vystupujícími v seriálu jsou sekretářka Lenka (Halka Třešňáková) a asistent Luboš Havránek alias Žížala (Michal Dalecký). Kromě tří zmíněných protagonistů vystupují ostatní postavy v seriálu nefigurálně, jejich přítomnost divák tuší pouze z telefonních rozhovorů, které s nimi Tonda Blaník vede. Tímto způsobem tvůrci představují například Blaníkovu matku, dalšího lobbistu Libora a celou řadu politiků. Při telefonických hovorech Blaník často oslovuje politiky přezdívkami či jmény, což vytváří dojem přátelského vztahu mezi nimi. Výjimkou je poté řada hostujících herců a známých osobností, které si v seriálu příležitostně zahráli. Mezi nimi například Marek Eben, Leoš Mareš, Martin Veselovský či David Koller.

¹¹⁴ Kancelář Blaník. In: *168 hodin* [televizní pořad]. ČT1 30. 11. 2014

¹¹⁵ https://www.lidovky.cz/kultura/zeman-nam-to-krade-tezko-se-da-trumfnout-rikaji-otcove-tondy-blanika.A141121_133229_ln_kultura_hep

¹¹⁶ Fila 2014

3.2 Ocenění

O oblíbenosti seriálu Kancelář Blaník svědčí jak sledovanost, která se pohybuje kolem 500 000 zhlédnutí za díl, tak ocenění, jež si v průběhu let vysloužil – první získali tvůrci v roce 2014 v anketě Křišťálová lupa, která každoročně „*oceňuje nejoblíbenější a nejzajímavější projekty a služby českého Internetu.*“¹¹⁷ Kancelář Blaník tehdy získala prvenství v kategorii Obsahová inspirace. V roce 2015 si poté seriál vysloužil Cenu Václava Havla, kterou udílí Český filmový a televizní svaz FITES. Porotci ocenili společenský přínos seriálu, který tkví ve vystižení podstaty českého zkorumpovaného politického prostředí, jež skrytě ovlivňují tzv. vlivové agentury.¹¹⁸ Ve stejném roce byl seriál odměněn také Cenou asociace režisérů a scénáristů, jež je každoročně udělována za „*výrazný tvůrčí, organizační nebo producentský čin v oblasti audiovizí,*“¹¹⁹ a porota festivalu Finále Plzeň mu udělila zvláštní uznání „*za neotřelý styl seriálu a originální satirický obsah, určený pro novou internetovou platformu.*“¹²⁰

3.3 Blaník na sociálních sítích

Koncept postavy Antonína Blaníka lze v mnohém přirovnat k Járovi Cimrmanovi, který, ač se jedná o fiktivní postavu vytvořenou Jiřím Šebánkem a Zdeňkem Svěrákem, má v české kultuře značný ohlas a v celonárodní anketě Největší Čech z roku 2005 získal nejvyšší počet hlasů. Stejně jako se Cimrmanovi tvůrci snažili zasadit svou postavu do reálných historických událostí a kontextů, snaží se tým kolem Najbrta u diváků vzbudit dojem, že Tonda Blaník i jeho spolupracovníci jsou skuteční. Důkazem je nejen film *Prezident Blaník*, kde je hlavní postava konfrontována s reálnými osobnostmi a situacemi¹²¹, ale také sociální sítě, na nichž mají postavy své vlastní profily. Příkladem může být účet *Tonda Blaník (@tondablanik)* na sociální síti Twitter, kde fiktivního lobbistu aktuálně sleduje téměř 94 000 uživatelů. Tvůrci se zde ústy Blaníka vyjadřují k aktuálnímu dění a posouvají tak satiru na další úroveň – skrze sociální sítě glosují události v reálném čase, neomezení hranicemi seriálových oken.

¹¹⁷ O projektu. *Křišťálová Lupa* [online]. Praha, 1998 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://kristalova.lupa.cz/2018/o-projektu/>

¹¹⁸ Aust 2015

¹¹⁹ Seriál Kancelář Blaník získal zvláštní ocenění Asociace režisérů a scénáristů. *Kultura21.cz* [online]. 17. 4. 2015 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <http://www.kultura21.cz/aktualne/11938-kancelar-blaik-oceneni-asociace-reziseru-a-scenaristu>

¹²⁰ Dvořák 2015

¹²¹ Tématu *Prezident Blaník* se podrobněji věnuje další kapitola.

3.4 Film Prezident Blaník

V roce 2018 navázali tvůrci na seriál *Kancelář Blaník* celovečerním filmem zvaným *Prezident Blaník*. Režie se opět ujal Marek Najbrt, v hlavních rolích Tondy Blaníka a jeho asistentů se znovu představili Daniel, Dalecký a Třešňáková. Snímek dlouhý 95 minut „se odehrává na pozadí skutečných událostí druhé přímé volby prezidenta České republiky. Vystupuje v něm celá řada reálných aktérů českého politického a společenského života.“¹²² Hlavní dějová linie popisuje příběh Tondy Blaníka, který se rozhodne na post prezidenta kandidovat, avšak z jeho kandidatury vlivem okolností sejde. Film vznikl v reálném čase, využíval reálných prezidentských kandidátů i událostí, které se během volby odehrávaly – reakce štábu tak musely být okamžité a část scénáře vznikla až v reakci na konkrétní situace. Snímek je díky tomu plný spontánních reakcí reálných osob na přítomnost Blaníka a filmového štábu. „Původně tvůrci dokonce zvažovali, že se představitel Tondy Blaníka Marek Daniel skutečně přejmenuje na Blaník a podpisy občanů začne sbírat nejen pro oko kamery, ale též doopravdy. Daniel usoudil, že kvůli svému zdraví a povaze nerváka se do podobné hry nepustí.“¹²³ Film byl do kin uveden 1. února 2018, tedy jen pár dní po druhém kole prezidentské volby, které se odehrávalo 26. a 27. února. Závěr filmu koresponduje s výsledkem volby.

¹²² Prezident Blaník. *Česká televize* [online]. Praha: Česká televize, 1996 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/12026088599-prezident-blanik/>

¹²³ Stejskal 2018

4 Analýza seriálu Kancelář Blaník

4.1 Metodika

Za svůj hlavní cíl si tato práce klade přinést zjištění, jaký obraz politiky satirický seriál *Kancelář Blaník* společnosti předkládá a jakým způsobem toho dosahuje. Pozornost je věnována tomu, jak je svět české politiky ve zmíněném díle znázorňován, jaké charakteristiky jednotlivých postav vyvstávají na pozadí situací, do nichž jsou zasazovány, i tomu, jaké objekty satiry se v seriálu nejčastěji objevují. Pozornost je zaměřena také na film *Prezident Blaník*, který na děj seriálu navazuje.

Pro naplnění výše uvedeného cíle byly zvoleny kvalitativní výzkumné metody, konkrétně kvalitativní analýza obsahu. Kvalitativní metody výzkum obecně se, na rozdíl od kvantitativních, jež hledají odpověď na otázku „kolik?“, ptají zejména otázkou „jak?“¹²⁴ Tomáš Trampota a Martina Vojtěchovská v tomto kontextu zmiňují, že „*charakteristickým znakem těchto metod je, že nejsou standardizované, jako je tomu u kvantitativních metod.*“¹²⁵ Formy vědeckých metod, které tento druh výzkumu užívá, jsou induktivní, přičemž dále bývají označovány jako „*konstruktivistické, interpretativní, reflexivní.*“¹²⁶ Data, která kvalitativním výzkumem získáme, se poté označují jako měkká – ta jsou opakem dat tvrdých, jež mívají numerický charakter, případně jsou na čísla převáděna – a mají „*zpravidla podobu dlouhých slovních výpovědí či zápisů nebo vyobrazení.*“¹²⁷

Postavy jsou jedním ze základních pilířů příběhu a v případě satiry významnou součástí práce s humorem, proto je součástí práce analýza postav a jejich charakterů. Pozornost není zaměřena pouze na zjevné roviny příběhu, ale také na to, jaké kulturní mýty v sobě nese – mediální příběhy lze totiž chápat „*jako odkazující k základním hodnotovým principům kultury (co je dobro a co zlo, kdo jsou hrdinové atp.).*“¹²⁸ Použita je rovněž metoda deskripce s přesahem do oblasti sémiotiky.

¹²⁴ Trampota, Vojtěchovská 2010: 18

¹²⁵ Tamtéž: 18

¹²⁶ Tamtéž: 19

¹²⁷ Sedláková 2014: 51

¹²⁸ Trampota, Vojtěchovská 2010: 145

4.2 Analyzovaný vzorek

Předmětem výzkumu jsou epizody nejnovější 5. série *Kancelář Blaník*. Celkem jde o 17 dílů, do zkoumaného vzorku nespadá pouze díl č. 18 *MAKING OF: Jak se natáčelo v New Yorku*, který je zaměřen na zákulisí natáčení epizod 16 a 17 a pro naplnění výzkumného cíle nemá výpovědní hodnotu. Díly vycházely v rozmezí od 30. prosince 2016 do 12. července 2017.

Zevrubné analýze je podroben také film *Prezident Blaník*. Zde se předmět výzkumu stávají aspekty, které má film se seriálem společné, pozornost je však věnována také tomu, jak film rozvíjí dějové linie známé z *Kanceláře Blaník*.

4.3 Charakteristika postav

Prostředí, které tvůrci pro seriál *Kancelář Blaník* vybrali, je kancelář lobbisty Antonína Blaníka, muže, který řídí politiky napříč celým politickým spektrem. Prostory kanceláře opouští postavy během zkoumané 5. série pouze výjimečně. Jak bylo řečeno v kapitole 1.2. *Seriálová a filmová dramaturgie*, nejdůležitějším prvkem kontinuity v seriálech jsou postavy. Ty se v *Kanceláři Blaník* příliš nemění – ústřední trio Antonín Blaník, Lenka a Žížala figurovalo ve všech dílech 5. řady – ať už fyzicky, nebo skrze telefonické rozhovory. Hlavním hybatelem děje je tedy v seriálu *Kancelář Blaník* postava lobbisty Antonína Blaníka. Následující část se věnuje všem třem rovinám života této postavy – na sféru profesní, osobní a soukromou – i na konotace, které jeho postavě tvůrci přiřkli. Rozebrány jsou také další seriálové postavy.

4.3.1 Antonín Blaník: Hlavní postava jako hybatel děje

Obrázek 1 – Antonín Blaník; Epizoda ??? Na Hrad!!!

U Antonína Blaníka si divák nejprve všimne výrazného vzhledu – Blaník nosí napomádované vlasy a má slabost pro extravagantní naleštěnou obuv. Styl jeho oblékání by se dal označit jako smart či business casual. Košile, kravaty i kalhoty mívají mnohdy výstřední vzor. Blaníkovu vášeň pro drahou obuv tvůrci ukazují jednak skrze řadu záběrů, kdy kamera zabírá pouze lobbistovy výrazné boty, tak skrze několik dialogů a scén – v dílech *Zeman, Trump & Comp. (1)* a *Zeman, Trump & Comp. (2)* se Blaník dokonce vydává na „shoes trip“ (jak výlet sám nazývá) za nákupem nové obuvi do New Yorku:

Blaník (volá s matkou): „*Hele a neřekla jsi náhodou Milošovi, že letím do Ameriky? Dobře, já vím že už spolu nechodíte, ale znáš se. Já si chci ten svůj šůstrip užít v klidu. (...) Co? No šůstrip. Šůs jako boty a trip je vejlet. Ne v botách na vejlet. Nakupovat. Boty.*“¹²⁹

¹²⁹ 16. díl. *Zeman, Trump & Comp. (1)*

Obrázek 2 – Typický záběr na Blaníkovu obuv; epizoda Mládek v síti

Co se charakteru týče, je Blaník vykreslován jako osoba bez zásad, která se z každé situace snaží vytěžit co největší vlastní zisk. S lidmi dovedně manipuluje, využívá laskavosti, které mu dluží, známostí, obchází pravidla, podvádí. Pracuje pro politiky napříč politickým spektrem, neváhá v jedné a též věci současně zastupovat zájmy více politických rivalů.¹³⁰ S většinou politiků si tyká, jejich konverzace se nese v přátelském duchu, Blaník s nimi vtipkuje, užívá hovorovou formu češtiny doplněnou expresivou, oslovuje je familiárně přezdívkami a domáckými podoby jejich jmen – to vše dotváří dojem blízkosti, ukazuje, že se obě strany dobře znají, a tudíž spolu už nějakou dobu spolupracují.

Příklad:

Blaník (volá mu Vratislav Mynář): „*Nazdar Vráto, jak ti klapou mlýny na Hradě? A seš si jistej, že Miloš další kandidaturu zvládne? Miloš o tom nerozhoduje? (...) Jo ták, podnikatelskej záměr tvůj a Nejedlýho, rozumim. A už máš časovej ityminář kampaně? No hele ty vole, jen aby se vám ten Miloš během tý kandidatury nerozpad.*“¹³¹

¹³⁰ Viz. 10. díl *Sportem ku hradu*, kde s kandidaturou na prezidenta České republiky pomáhá současně Miloši Zemanovi i Michalu Horáčkovi, případně 7. díl *Veřejné myšlení*, kde se snaží zmanipulovat průzkumy předvolebních preferencí pro ANO, TOP 09 i ČSSD současně.

¹³¹ 14. díl.??? Na Hrad!!!

Mimo telefonní hovor o nich však mnohdy hovoří neuctivě, pomlouvá je, uráží, dává najevo, že si jich neváží. V případě, že ho něčím rozčílí, projeví se jeho cholerická povaha – poté na politiky začne křičet a vyhrožovat jim.

Příklad:

Blaník (telefonuje s Václavem Klausem st.): „*No, to jsem ještě já, Václave. Jo, už se na tom pracuje. Máme tu ale takovej menší problém. No asi nedopatřením nedorazily tantiémy za ten náš projekt s amnestií. Aha. To není nedopatření. Vy jste se na to prostě vysral. Cože? Poplatky za lyžařský vleky ve Švýcarsku jsou vysoký, vy jste jenom důchodce a doba je zlá?* (přechází v křik) *Ty hnido jedna lakomá, nevděčná! Kdo zdržel senátní žalobu z velezrady, dokud Vašík neodešel z funkce? Blaník! Kdo dostal Livii do Bratislavy, aby měl Vašík v Praze prázdněj kvartýr? Blaník! Kdo se sebou nenechá vyjebávat Vašíkem? Blaník! Já z tebe udělám takovýho disidenta, že vedle tebe budou chartisti uplný pionýři, ty buzno!*“ (Na závěr hovoru rozčileně hodí mobilem o zem).¹³²

Ke svým spolupracovníkům, Žížalovi a Lence, se Blaník obvykle chová despoticky, zle a vulgárně. V případě, že se jim něco nepodaří, nadává jim, nezdráhá se křiku a vulgarit. Očekává od nich plné pracovní nasazení a oddanost, nerespektuje dny volna a příliš na ně nebere ohledy.

Příklad:

Blaník (k Lence a Žížalovi): „*Jo a na víkend si nic nedomluvejte. Potřebuju pomoc.*“

Žížala: „*Ale-*“

Blaník: „*No co čumíš? Já ho sám neutáhnu!*“¹³³

Úkoly, které svým asistentům dává, bývají často za hranicí běžných asistentkých povinností.¹³⁴ K Žížalovi má méně respektu než k Lence, o čemž svědčí také přezdívka, kterou mu dal. Tyká mu, chová se k němu pohrdavě a vyčítá mu zradu, které se od něho dočkal ve 4. sérii. Lence Blaník vyká, tykání se dopustí pouze v několika výjimečných situacích. Kromě častých vulgárních nadávek se k jediné ženě na pracovišti chová sexisticky, osahává ji a v díle *Králové Šumavy* ji dokonce znásilní.

¹³² 8. díl. *Disident Klaus*

¹³³ 6. díl. *Andrej pije*

¹³⁴ V díle č. 12 *Králové Šumavy* pošle například Lenku drát bažanta, v *Andrej pije* (6. epizoda) zase dává Žížalovi svoje běžky, ať mu je odnese do servisu na velkou údržbu. V epizodě č. 15 *Toničku, nevzlykej* oběma asistentům volá a diví se, proč nejsou v práci, přitom se děj odehrává ve státní svátek.

I zde se však čas od času projeví jeho kladná stránka a zachová se k podřízeným slušně, případně je pochválí, obejmě. Když je v dobrém rozpoložení, oslovuje je přezdívkou Opičáci.

V kontrastu k obvyklému neurvalému a vulgárnímu projevu poté tvůrci postavili vztah, jaký má Blaník s matkou. Když s ní telefonuje, oslovuje ji zdvořilými přezdívkami, jeho hlas hraničí s rozněžněným šišláním, v závěru hovoru posílá matce vzdušné polibky. Současně se snaží zařídit vše, o co ho požádá, brání ji, rád by ji měl jen pro sebe.

Příklad:

Blaník: „*Ahoj, maminko. Co se děje? (...) Já vím, že se teď cejtíš vosamělá, ale to přejde, máš přece mě, ne? Ne mami, tobě ho nemá bejt líto, už spolu nechodíte! Ano, chápu, máš pocit, že se o pana prezidenta na Hradě nestaraj. No ale to není naše věc, víš? To je věc pana prezidenta. Ty už nejsi jeho holka. Už jsi zase moje holka. (...) Ne maminko. Ne. Nepůjdeš za ním a nebudeš ho zachraňovat. Je prezident, on už si nějak poradí. (...) Ano, jsou to debilové. (...) Ne, to ne maminko. Počkej, já něco vymyslím. Ne, já to zařídím, mami. Já to zařídím, ano, já to zařídím. Toniček tvůj. Ano. Tak jo, tak se měj, tak já už musím končit, pusinku, ahoj.*“¹³⁵

Na pozadí Blaníkova lobbingu poté vyvstávají další roviny jeho života, a to jeho příležitostná láska k vlasti. V epizodě *Všichni prezidentovi muži* hledá Blaníkům tým poslance, který by byl ochoten prosadit zákon o hanobení prezidenta. Jediný ochotný je Zdeněk Ondráček, člen KSČM. Když si poté v kanceláři tým společně pouští video z roku 1989, kde Ondráček hovoří o zásahu Veřejné bezpečnosti (v níž v té době působil) proti demonstrantům během tzv. Palachova týdne, ukazuje Blaník na obrazovku s tím, že osoba na záběru je on sám. Divákům se tak otevírá komplexnější pohled na osobu hlavního hrdiny, který, než se stal lobbistou, bojoval za změnu tehdejšího režimu. Podobně tomu je také v epizodě *Toničku, nevzlykej*. V té je Blaník nešťastný z aktuálního dění a jednání Miloše Zemana s Andrejem Babišem. Opilý pláče a volá další z vedlejších postav v seriálu, lobbistovi Lubošovi:

Blaník: „*Ty vole, Libore, já z toho mám divnej pocit. My jsme neměli dávat dohromady Andreje s Milošem, to je horší než Krakatit, ty vole. No, jestli tyhle ty dva vyhrajou volby, tak v tomhle státě nezůstane kámen na kameni. No není to jedno. Je to naše vlast, Libore!*“

¹³⁵ 2. díl. *Všichni prezidentovi muži*

V několika dílech poté Blaník zpívá písně Karla Kryla, představitele československého protikomunistického protestsongu, který působil v letech 1963 až 1989. Písně jsou prezentovány buď v jejich původní¹³⁶ nebo předělané verzi¹³⁷.

Z uvedených povahových rysů Antonína Blaníka vyplývá, že se nejedná o charakter kladný, nýbrž záporný, který je spojován s odvrácenou stranou dobra, konkrétně tedy se zákulisními praktikami na poli české politiky a nemorálním jednáním. Mezi Blaníkovy cíle patří získání moci a co největší vlastní obohacení, a to i přes to, že ve snímku několikrát ukáže, že se v době sametové revoluce sám bojoval proti totalitnímu režimu, a tudíž disponoval určitými ideály. Ty se však postupem času vytratily a Blaník se nebrání ani spolupráci s „*fizlem*, *kteřej ho v devětaosmdesátým mlátil pendrekem*.“¹³⁸ Touží po úspěchu, chce uznání, na okolí nebere ohled. Stejně jako většina záporných postav je i Blaník (většinu času) přesvědčen o správnosti svého chování a neštítí se použít jakýchkoliv prostředků pro dosažení vlastních cílů. Blaníkova postava se nevyznačuje smyslem pro čest ani nepředstavuje ideál, ke kterému by se divák rád přiblížil.

I u Blaníka však můžeme pozorovat kulminaci charakteru, kdy se projevuje jako citlivý člověk, kterému osud jeho vlasti ve skutečnosti není zcela lhostejný a u kterého se dostavují výčitky svědomí.¹³⁹ Obdobná změna v Blaníkově chování poté nejen že diváky překvapí, ale současně u nich může vzbudit sympatie, jelikož odhaluje skryté, lepší stránky jeho charakteru.

Jak bylo řečeno v kapitole 1.2 *Seriálová a filmová dramaturgie*, fakt, že je postava záporná, nemusí nutně znamenat, že v divákovi vzbuzuje odpor a nesympatie. V historii televizní a filmové produkce lze nalézt řadu postav, které si i přes jejich záporný charakter diváci oblíbili. Zmínit můžeme v tomto kontextu například sériové vrahy Dextera Morgana ze seriálu *Dexter* a Hannibala Lecktora, jehož postavu stvořil spisovatel Thomas Harris.¹⁴⁰ Mezi takové postavy patří také Tonda Blaník, který i přes své negativní charakterové vlastnosti zvládá, jakožto hlavní postava, na které celý děj stojí, motivovat diváky k dalšímu sledování.

Skrze postavu Antonína Blaníka poté tvůrci kritizují reálné osoby, které ovládají současnou politiku. Do této skupiny spadá například známý lobbista Ivo Rittig, s jehož jménem jsou spojovány mnohé korupční skandály a podezřelé zakázky, mezi něž patří například stíhání

¹³⁶ 16. díl. *Zeman, Trump & Comp.(1)*

¹³⁷ Epizoda 15. *Toničku, nevlyzkej*, ve které Blaník zpívá upravenou píseň *Bratříčku, zavřel jsi vrátka*

¹³⁸ 2. díl. *Všichni prezidentovi muži*

¹³⁹ 15. díl. *Toničku, nevlyzkej*

¹⁴⁰ Nejslavnějším filmovým snímkem, kde se Hannibal Lexter objevil, je *Mlčení jehňátek*, který je natočen podle stejnojmenné knižní předlohy. Hannibal Lexter se objevil také ve filmech *Červený drak*, *Hannibal*, *Hannibal – zrození* či v seriálu *Hannibal*.

za legalizaci výnosů z trestné činnosti (na Rittigovy účty měly přicházet miliony korun za provize z pražského Dopravního podniku). Dále lze zmínit například Romana Janouška, na jehož vazby na politiky media často poukazují a spekulují o lobbistově vlivu na veřejné zakázky. V roce 2012 poté do médií unikly telefonní odposlechy mezi ním a pražským exprimátorem Pavlem Bémem. Mezi lobbisty lze zařadit také Marka Dalíka, tajemníka bývalého premiéra Mirka Topolánka, jenž byl často kritizován pro neetické metody práce. Tyto výtky se ukázaly jako oprávněné v roce 2017, kdy byl Dalík pravomocně odsouzen k odnětí svobody na 5 let za pokus o podvod. Jako další příklady můžeme uvést Miroslava Janstu, Richarda Hávu nebo Miroslava Šloufa.

Postava Antonína Blaníka poté diváky s existencí těchto „zákulisních hráčů“ za pomoci užitého komična kompromituje. Tím, že je Blaník karikaturou skutečných lobbistů, může, i přes své arogantní chování, vyvolávat v divácích sympatie – ztělesňuje totiž výsměch a odsouzení vztahující se k reálným osobám, které sám divák nemá rád.

4.3.2 Postavy vedlejší

4.3.2.1 Lenka

Obrázek 3 – Sekretářka Lenka; epizoda *Mládek v síti*

Sekretářka Lenka je matkou syna Milánka, na kterého však mnohdy nemá kvůli zaměstnání čas. Je jedinou ženou v kanceláři a bývá to výhradně ona, kdo vaří Blaníkovi kávu, když přijde do kanceláře. Vlasy nosí vyčesané do drdolu, jejím tradičním pracovním oděvem je kostýmek či halenka se sukní nebo společenskými kalhotami. Maluje si výrazné rty a mnohdy doplní taktéž výrazné stíny. Její pohlaví ji v týmu dvou mužů nepřináší žádné úlevy ani gentlemanská gesta.

Příklad:

Blaníkův tým letí do New Yorku, na letišti bere Žížala Blaníkovy kufry. Lenčin nechává stát.

Lenka: „*A co můj kufr?*“

Žížala: „*Ten je moc těžkej. Ta hala je blízko.*“

Následuje záběr na Lenku, jak si těžké zavazadlo přehazuje přes rameno a vydává se za svými kolegy.¹⁴¹

Blaník ji, stejně jako Žížalu, často čásoje nadávkami a vulgaritami. Když je rozčilená, uchyluje se k vulgaritám i ona. Přestože je svému šéfovi oddaná a poslušně plní úkoly, které jí zadá, projeví se u ní občas pochyby o vykonávané práci.

Příklad:

Blaník (o Klausovi): *„Tenkrát jsem to trochu podcenil. Takže mu dlužím. I když si myslím, že už jsem mu to dost výrazně splatil tou amnestií.“*

Lenka: *„Já si myslím, že ta amnestie byla pěkná prasárna. Fůra lidí kvůli ní ztratila nárok na odškodnění.“¹⁴²*

V díle *Králové Šumavy* se proti svému šéfovi, který se chystá vést národním parkem lanovku, dokonce vzbouří a z klasického vykání přejde v tykání a křik:

Žížala (k Blaníkovi, koukají na tabletu na návrh trasy nové lanovky): *„Takže by to vod Klápy jelo ještě takhle stranou.“*

Lenka: *„No vy jste se snad zbláznili, ne? Ta lanovka nemůže začínat na Klápě, to je součást národního parku.“*

Blaník: *„S tím se vyrovnáme po volbách.“*

Lenka: *„Ne to ne, to nemůžete. Teta tam má chalupu, já tam jezdím. Proč si nepostavíte lanovku tady na Modravě?“*

Blaník: *„Protože tady máme chalupy my vostatní. A hlavně já. Víte co? Běžte stáhnout zajíce a smiřte se s vosudem.“*

Lenka: *„Stáhni si toho zajíce sám, ty bezohledný lobbistický prase. Já jsem od teďka totálně zelená aktivistka. Ať žije hnutí DUHA!“*

Blaník: *„Komu týkáš, ty vole?“*

Lenka bývá často objektem Blaníkova nevhodného chování, které by se ve skutečnosti dalo považovat za sexuální obtěžování. Ona však šéfovi jeho nemravné chování nevyčítá, mnohdy naopak působí, že k šéfovi chová milostné city. Když se v díle *Králové Šumavy* přiváže

¹⁴¹ 16. díl. *Zeman, Trump & Comp. (1)*

¹⁴² 8. díl. *Disident Klaus*

na protest proti ničení národního parku ke stromu a Tonda ji znásilní, nejprve se brání, ale na konci aktu vydechne láskyplně „*Toničku*“.

4.3.2.2 **Luboš „Žížala“ Havránek**

Obrázek 4 – Luboš „Žížala“ Havránek; epizoda *Drath, Mazánek a Garážmistr*

Luboš Havránek je Blaníkův asistent oslovovaný přezdívkou Žížala. I on se obléká ve stylu smart a business casual. Přesto, že mu jeho šéf často až přehnaně nadává, uráží ho a ponižuje, ohradit se šéfovi tváří v tvář většinou nedokáže. Veškerý odpor provádí v této sérii Blaníkovi za zády, v epizodě *Rusko, lži a Nejedlý* mu plivne do kávy, v díle *Luftjarda* na něho za zády pozvedne prostředníček. Jinak se však snaží před šéfem ukázat v co nejlepším světle, s Lenkou se mnohdy předhání, kdo zadaný úkol vyřeší líp. Luboš Havránek tak občas působí jako člověk, který se přetvařuje, aby dosáhl osobních úspěchů a vlichotil se do přízně šéfovi, který ho jindy štve. Jeho mluva není vulgární, nerozčiluje se, nekřičí. V kanceláři často plní funkci nejen asistenta, ale také portýra, který zařizuje Blaníkovy pochůzky. Zadané úkoly však občas pokazí. V epizodě *Rusko, lži a Nejedlý* za pokažený úkol od Blaníka dokonce dostane několik pohlavků.

V epizodě *Drath, Mazánek a Garážmistr* poté Blaník Žížalovi předhazuje zradu, které se vůči němu dříve dopustil¹⁴³ a ujišťuje ho, že na to stále nezapomněl. Jedná se o odkaz na epizodu *Pandury* ve 4. sérii, kde Havránek ušije na Blaníka past a pošle ho na několik epizod do vězení. Má na svého šéfa totiž vztek za ponižování, kterému ho vystavuje od doby, co po něm na krátké období převzal kancelář. Havránek se v epizodách, kde za Blaníka zaskakuje, snaží neúspěšně stylizovat do role svého šéfa a po návratu z vězení a usmíření znovu zaujímá pozici ponižovaného asistenta.

4.3.2.3 Blaníkova matka

Další postavou, která má v seriálu stálé místo, je Blaníkova matka. Ta je v seriálu přítomna pouze skrze telefonní rozhovory s Blaníkem, fyzicky v celé zkoumané sérii nevystoupila ani jednou. Z hovorů je poté zřejmé, že má se synem velmi blízký vztah. V epizodě *Všichni prezidentovi muži* jí Blaník říká: „*Ty už nejsi jeho (pozn.: myšleno Miloše Zemana) holka. Už jsi zase moje holka.*“ Jedná se o odkaz na předchozí série, ve kterých měla Blaníkova matka intimní vztah s prezidentem Milošem Zemanem. Postava tak slouží tvůrcům jako humorný prvek ozvláštňující děj.

4.3.2.4 Libor

Mezi vedlejší postavy seriálu Kancelář Blaník patří také Libor, lobbista, se kterým Blaník často telefonuje – předává si s ním informace, probírají případné další kšefty, radí se. Z hovorů se také dozvídáme, za jakými kšefty společně stáli v minulosti (například amnestie udělená prezidentem Václavem Klausem v roce 2013¹⁴⁴) či pro koho pracuje Libor bez Blaníka (například nový zákon o telekomunikaci v roce 2014¹⁴⁵). Jejich hovory, na rozdíl od jiných Blaníkových telefonátů, probíhají vždy na toaletě (tento prvek tvůrci zachovali i v případě, že je Blaník mimo kancelář: v epizodě *Králové Šumavy* společně dokonce telefonují z kadibudky uprostřed lesa) a jsou tajné.

¹⁴³ Po vzoru kauzy Davida Ratha, který byl policií zatčen, když nesl v krabici od vína údajný úplatek v hodnotě 7 mil. korun, nastražil tehdy Žížala na Blaníka podobnou past

¹⁴⁴ 8. díl. *Disident Klaus*

¹⁴⁵ 9. díl. *Mládek v síti*

Příklad:

Blaník (k Liborovi): „...*Takže jim frknem senátorskou verzi dřív, než se rozkoukaj. Ale musíme to mít připravený. Napadá tě nějaký hodně drahej architekt? Hele, promiň na chvílku. (...)*“

Vykloní se z okna kadibudky na Žižalu, který pod okny pracuje.

Blaník (k Žižalovi): „*Žižalo, co tam kurva děláš?*“

Žižala: „*Vothrávám ty suchý listy, jak jste říkal.*“

Blaník: „*Tak to jdi trhat někam jinam.*“

Žižala: „*Ale já už to mám všude jinde votrhany.*“

Blaník (k Žižalovi): „*Tak běž pomoct Lence drát bažanta. Je tam na něj sama.*“

Blaník (poté k Liborovi): „*Promiň, měl jsem tady uši.*“¹⁴⁶

Jak z uvedeného příkladu vyplývá, o průběhu hovorů Blaníka s Liborem nejsou informování ani Lenka s Žižalou, kterým Blaník vždy pouze oznámí, že jde „kadit“. Libor tak slouží nejen jako postava umožňující rozvíjet děj, ale současně jako odkaz na provázanost zákulisních hráčů české politiky. Dle spekulací by poté tato postava mohla být inspirována reálnou osobou Libora Grygárka, právníka, advokáta a bývalého státního zástupce, který měl údajné vazby na lobbistu Romana Janouška. Jeho jméno se objevuje také v souvislosti s případem Pandury, neodůvodněnými průtahy v kaze Mostecké uhelny a také v kauze Jany Nagyové. Marie Benešová, nejvyšší státní zástupkyně, jej také označila jako člověka spadajícího do tzv. justiční mafie. Za svůj výrok se však později musela omluvit.¹⁴⁷

4.4 Objekty satiry

Jak už bylo řečeno, předmětem satiry v Kanceláři Blaník je česká politika, a tedy i lidé, kteří v ní působí. Reálné osoby se tak pro potřeby seriálu stávají vedlejšími postavami, jejichž příběhy se prolínají i vyvíjejí. Někteří se objeví pouze pro potřeby jednoho dílu, jiní v seriálu zůstávají po mnoho epizod. Tvůrci současně pracují také s aktuálním děním a kauzami, které se k těmto postavám vážou, a pomocí nadsázky, sarkasmu, ironie, deformace skutečného

¹⁴⁶ 12. díl. Králové Šumavy

¹⁴⁷ Libor Grygárek. *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, 1999, 20. 6. 2013 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/domaci/libor-grygarek/r-i:wiki:3808/?redirected=1480253257>

obrazu a zjednodušené stylizace vytváří satirické příběhy, které diváka konfrontují s nežádoucími jevy v dnešní společnosti.

Osoby politiků a veřejně známých osobností se v seriálu vyskytují skrze telefonické hovory s Blaníkem. V následující části jsou – jako objekty satiry a vedlejší seriálové postavy současně – charakterizováni politici, jimž byl v seriálu věnován větší prostor (a oni se tak staly reálnými aktéry děje), tedy ti, s nimiž hlavní hrdina telefonoval v průběhu 5. série více než dvakrát.

Tabulka 1 – Četnost telefonátů Antonína Blaníka s druhými osobami¹⁴⁸

Osoba	Počet telefonátů
Zdeněk Bakala	1
Zdeněk Ondráček	1
Miloš Zeman	5
Jindřich Forejt	2
Jaroslav Tvrdík	3
Andrej Babiš	11
Martin Nejedlý	2
Jiří Ovčáček	2
Miroslav Kalousek	3
Tomio Okamura	2
Bohuslav Sobotka	4
Václav Klaus	4
Jan Mládek	1
Michal Horáček	4
Vratislav Mynář	2
Jan Švejnar	1
Jaroslav Faltýnek	5
Jan Bednář	1
František Talián	2
David Rath	2
Roman Janoušek	2
Ivo Rittig	1
Zdeněk Škromach	1
Pavel Bělobrádek	1
Hynek Kmoníček	2
Ivanka Trump	1
Jaromír Jágr	1
Daniel Hůlka	1

4.4.1 Andrej Babiš a jeho blízké okolí

Politici v seriálu Kancelář Blaník vystupují skrze telefonní rozhovory s hlavními hrdinou. Jednou z vedlejších postav, které se v seriálu vyskytují pravidelně, je současný premiér a předseda hnutí ANO Andrej Babiš.¹⁴⁹ Blaník s ním během 5. série telefonuje celkem

¹⁴⁸ Do tabulky nebyly zahrnuty telefonáty s Lenkou, Žižalou, Liborem ani matkou, jelikož tyto osoby nespádají do oblasti objektů satiry, nýbrž se řadí mezi postavy vedlejší (a nejsou proto pro tuto kapitolu podstatné).

¹⁴⁹ V době vzniku 5. řady seriálu Babiš předsedou vlády nebyl, stal se jím až v prosinci roku 2017. Když 5. řada vznikala, byl Babiš ministrem financí a 1. místopředsedou Sobotkovy vlády.

jedenáctkrát, pětkrát poté hovoří se svým blízkým spolupracovníkem Jaroslavem Faltýnkem, prvním místopředsedou hnutí ANO. Jelikož Faltýnek s Blaníkem řeší záležitosti týkající se Andreje Babiše, spadá do této kapitoly také jeho osoba.

4.4.1.1 Epizoda Mikuláš

První díl 5. série poskytuje divákovi stručnou charakteristiku jednotlivých postav: Blaníkův tým se totiž chystá vyrazit na ministerstvo s mikulášskou nadílkou. Lenka se Žížalou proto vymýšlí dárky „na míru“, kterými politikům sáhnou do svědomí. Nechybí ani dárek pro Andreje Babiše: Blaník mu balí knihu *Vladař*, v níž Niccolò Machiavel pojednává o autokracii, tedy formě vlády, která se vyznačuje mocenskou dominancí jednoho člověka nebo úzce vymezené skupiny osob. Skrze onen dárek tak tvůrci Andreje Babiše charakterizují jako člověka, který se chová jako autokrat a rád by získal moc ve státě do vlastních rukou.

4.4.1.2 Epizoda Luftjarda

S Andrejem Babišem se divák znovu setkává v epizodě Luftjarda, kdy Blaníkovi volá kvůli zákonu o střetu zájmu přezdívaném „lex Babiš“.

Blaník (volá s Babišem): „*Nazdar Andrejko. (...) Seš smutnej. No já chápu, že ty nechápeš, v čem je střet zájmu. Ty bys radši rex Babiš než lex Babiš, vid'. No toho se nezbabiš. (...) No ano, řek jsem nezbabiš. Dělam srandu. Hele ber to z tý lepší stránky, seš jedinej Slovák v ČR, pro kterýho parlament vymyslel vlastní zákon. (...) Andreji, Andreji. Jestli chceš česky nadávat, tak se musíš naučit správně vyslovovat. Pedel je v češtině něco jinýho. (...) No ano. (...) Andreji, Andreji, já ti ještě zavolám, jo? A nebreč. Čáu.*“

Když později Babiš volá znovu, Blaník ho chlácholivými slovy uklidňuje: „*Andreji, ovládej se, takhle brečet jsem slyšel akorát Tvrdíka v televizi.*“ Jak z hovoru dále vyplývá Babiš je smutný, protože se musel zbavit Agrofertu, Blaník ho opět uklidňuje, že se snad jedná jen o pouhou formalitu, stejně jako v případě Čapího hnízda. Osoba na druhé straně linky ovšem očividně něco namítá a Blaník reaguje následovně: „*No to nevím, jakej je to pocit, když sedíš v kanclu a kolem na tebe maká pět a třicet tisíc duší. My jsme tři. (...) Tak máš ministerstvo. No, je to jenom zlomek ale pár tisíc nevolníků to hodí. Jo ty to myslíš doslova, jo? (...) Ty vole, neříkej mi, že brečíš kvůli tomu, že teď nebudeš mít barák, kde budeš sedět se všema svejma podřízenějma. No jó, zamyslim se nad tim, servus.*“ Blaník následně vymyslí řešení, které nejen

že uspokojí Babiše tím, že všechna ministerstva sestěhuje do jednoho centra v Letňanech, ale současně tím dokončí také další kauzy dané epizody.

Skrze Blaníkovo časté chlácholení tvůrci vykreslují postavu Andreje Babiše jako člověka, který si hodně stěžuje a „kňourá“. Současně zesměšňují jeho špatnou češtinu, která se ještě zhorší ve chvíli, kdy je rozčilený – poté i vulgárně nadává. Dojem Babiše jako autokrata, který rád lidem velí, umocňuje tvrzení o jeho v zálibě mít kolem sebe „*duše, které na něho makají*“.

Tvůrci v této epizodě odkazují na zákon přezdívaný lex Babiš, novelu, která omezuje podnikání členů vlády i dalších funkcionářů a kvůli níž musel Andrej Babiš v únoru 2017 převést své firmy včetně médií do svěřeneckých fondů. Dále je zmíněna farma Čapí hnízdo, v jejímž kontextu je Babiš podezříván z dotačního podvodu – až do roku 2008 patřila farma Babišově holdingu Agrofert, poté však změnila formu vlastnictví a byla převedena anonymními akciemi na neznámého majitele, v důsledku čehož mohla čerpat dotace z Evropské unie určené malým a středním podnikům. Z kontextu, do kterého tvůrci zmínku o Čapím hnízdě zasadili, poté divákovi vyplývá, že se v případě Čapího hnízda opravdu jedná o podvod.

4.4.1.3 Epizoda Andrej pije

S postavou Andreje Babiše se dále setkáváme v epizodě Andrej pije. Ta je rozdělena do několika různých časových období. První scéna spadá do dubna 2015, kdy Blaníkovi telefonuje opoziční politik Miroslav Kalousek (TOP 09) a stěžuje si, že jej Andrej Babiš nechce v Poslanecké sněmovně pustit ke slovu. Blaník a jeho tým tedy vymyslí, že Babiše večer opijí, a jelikož je známý tím, že alkoholu příliš neholduje, doufají, že ho večírek zmůže natolik, aby nebyl druhý den schopný řečnit. Následující den však v kanceláři sledují záběry z Poslanecké sněmovny, kde Babiš Kalouska uráží. Všichni se diví, že s ním večírek nic neudělal.

V říjnu roku 2015 se celý příběh opakuje, Kalousek jde s Babišem do pořadu *Otázky Václava Moravce* a opět se bojí, že ho předseda hnutí ANO nepustí ke slovu. Volí tedy stejný plán – opět zvou Andreje do kanceláře na večírek, tentokrát však hodlají použít tvrdý slovenský alkohol. Akce je opět neúspěšná.

V listopadu 2016 Blaníkovi volá Andrej Babiš (hovoří o lex Babiš): „*Nazdar Andreji, hele, já jsem ti to domluvil u Miloše, že to bude vetovat, jak jsi chtěl. Ale moc bych na to nespolehal, můžou ho zase přehlasovat. Jasně, Kalousek je zloděj. Hajzl. Taky ho nemám*

rád. Cože? Že by ses stávil? Jó, rád tě uvidím. Jó, mám něco k pití. Hele, nemáš s tím pitím problémy poslední dobou? Ne, jasně, nemáš. Sorry, dobrý, tak jo, večer. Dovi. čus.“

Celý Blaníkův tým se tedy znovu opije s Andrejem Babišem, který ale opět nemá vůbec žádné následky. Následuje řada fiktivních novinových článků, titulek jednoho z nich zní: *„Babiš vykazuje všechny příznaky deliria tremens, říká lékař. ‚Sorry jako,‘ odpovídá Babiš.“*

V této epizodě vykreslují tvůrci Andreje Babiše jako skrytého alkoholika. Více než na kritice politikova reálného chování či aktuálních kauz s ním spojených je díl založen na humorné fikci. I přesto ale lze v tomto díle vysledovat řadu satirizovaných reálií, především jde o rivalitu mezi ním a Miroslavem Kalouskem, která se v mnoha případech blíží nenávisti. Tento dojem tvůrci vytvořili jak skrze hovory s Blaníkem, tak pomocí reálných videí, na kterých se Babiš do Kalouska naváží. Babiš je současně prezentován jako člověk, který hodně a rád mluví a nepustí ostatní ke slovu.

4.4.1.4 Epizoda Veřejné mínění

Další epizoda, ve které postava Andreje Babiše figuruje, nese název *Veřejné mínění*. V tomto díle se Blaník snaží zmanipulovat veřejné mínění tak, aby byli všichni jeho „političtí zákazníci“ spokojeni. Kromě Miroslava Kalouska, Tomia Okamury a Bohuslava Sobotky volá o prosbu s pozměněním průzkumů veřejného mínění také Babiš. Žádá alespoň o 50 %.

Blaník: *„... kolik? Třiapadesát procent? To je nereálný. Jo, nechceš se furt s někým dohadovat, chápu. Ale na tom je parlamentní demokracie založená. Jo ták, až bude mít třiapadesát procent, tak zrušíš parlament. Jo, rozpočtová úspora, aha. No zkusím se na tu agenturu napojit. Jo ty chceš, aby to tvrdili všechny agentury, ahá. No tak to bude chvíli trvat. Dobrý. Čauko.“*

Lenka (k Blaníkovi, když zavěsí): *„Kafe?“*

Blaník: *„Turka. Právě jsem mluvil s budoucím sultánem Český republiky.“*

Aby Babišovi vyhověl, doporučí mu, aby si založil také pobočku „spíše ANO“ a spolu s odpovědí „ANO“ (myšleno ve významu vyjádření souhlasu) poté budou mít v průzkumech většinu. Babiš však s výsledkem spokojený není, nelíbí se mu, že „strana NEVÍM“ získala 20 %. Blaník proto navrhuje, aby s ní udělal koalici:

Blaník: „*Na hovno? No jasný, jedna koalice ti stačila. Sobotka ti vrazil kudlu do zad. Zakázat to asi nepůjde, kamaráde. Ale třeba bys jí moh koupit. Co ty na to?*“

Jak z uvedeného vyplývá, v tomto díle tvůrci pokračují ve vykreslování Andreje Babiše jako člověka, který by nejraději získal všechnu moc do svých rukou. Odkazují k podryvání principů parlamentní demokracie jeho osobou a umocňují tak jeho autoritářské tendence, ke kterým odkazovali už v minulých dílech. Současně znovu přidávají prvek věčného stěžování si (tentokrát na „kudlu v zádech“ od Bohuslava Sobotky), který jsme mohli sledovat už v epizodě *Luftjarda*.

4.4.1.5 Epizoda Yes Republic

Jak vyplývá z názvu epizody *Yes Republic*, jedná se o díl zaměřený na Babišovo ANO. Hned v jejím úvodu telefonuje Blaníkovi Jaroslav Faltýnek a něco mu vyčítá. Blaník telefonát očividně rozruší a ihned po příchodu do kanceláře svolává poradu. V té chvíli mu ovšem znovu volá Faltýnek:

Blaník: „*Ano? To jste zase vy, pane Faltýnku? Ano, nebojte, už se na to chystáme. Ale hleďte, jestli si dobře vzpomínám, tak novináři z Český televize se panu Babišovi šťourali v dluhopisech. (...) No, takže na něj může přijít maximálně finanční správa a ta přece spadá pod jeho ministerstvo. No tak ať jim prostě zavolá, ať k němu nechoděj a je po problému. (...) Není. Aha. Ale to snad nebude třeba, ne? Ano. Pardon. Jasně. Deme makat. Nashle.*“

Po telefonátu Blaník svému týmu vysvětluje, že je Andrej Babiš paranoidní, protože si myslí, že „*po něm jdou*“ novináři z České televize a s Blaníkem nechce mluvit, jelikož se domnívá, že i on je součástí onoho komplotu proti němu. Pokud Tonda Babišovi nepomůže, hrozí mu poté Faltýnek účetní kontrolou z Ministerstva financí. Když Faltýnek volá znovu, oznamuje Blaníkovi, že jeho „šéf“ má nápad:

Blaník: „*Ano, pane Faltýnku? A jakej má šéf nápad? Tak to ho musím zklamat. Ne. Česká televizia sa nedá kúpiť. No, na to je zákon.*“

Po Faltýnkovi poté žádá trochu času, aby mohl problém vyřešit. V té chvíli ale dostane nápad: „*Ty vole, Žížalo, kdy se dělá konkurz na novýho generálního ředitele Český televize?*“ Rozhodne se tedy najít někoho, kdo by chtěl pro Babiše dělat generálního ředitele ČT. Během hledání ovšem narazí na problém:

Žížala: „*On to nikdo nechce dělat. Když jsme jim řekli, že to je pro Babiše, tak některý lidi začali mluvit o svobodě slova, ohrožení demokracie, nezávislý žurnalistice...*“

Blaník si však poradí a navrhne Faltýnkovi, aby se generálním ředitelem ČT stal on sám, je totiž „*spolehlivej a pan Babiš ho má rád.*“ Následuje série fiktivních novinových článků, které postupně ukazují, že se Jaroslav Faltýnek stal generálním ředitelem České televize, následně informují o novém premiérovi Andreji Babišovi a poslední hovoří o tom, že se Martin Stropnický (také člen Hnutí ANO) stal prezidentem. Blaníkův tým se s každým článkem tváří sklesleji a sklesleji. Ve finále epizody volá Blaníkovi Babiš a požaduje, aby mu říkal „šéfe“. Hovor Blaníka očividně vyděsí a když zavěsí, pověří Lenku a Žížalu, ať začnou balit kufry: „*Rychle na letiště, než ten magor zavře hranice.*“

K jejich rychlému útěku z kanceláře poté hraje česká hymna, objeví se také grafika znázorňující českou vlajku doplněnou o logo ANO a ve stejném duchu inovovaná vlajka prezidenta. Stát se bude nově jmenovat Yes Republic.

Tento díl vypovídá o postavě Andreje Babiše nejvíce z celé série. Hlavní charakteristické rysy, a to zmiňovaná touha po moci a autokratické tendence, zde eskalují ve snahu ovládnout média a následně celý stát. Babiš je zde vykreslován jako člověk paranoidní, který nepřipouští kritiku a chce mít možné názorové oponenty pod kontrolou – z toho důvodu chce také ovládnout veřejnoprávní média, na která nemá, na rozdíl od vydavatelství Mafra, vliv. Aby dosáhl svého, nebojí se sáhnout k výhrůzkám a zneužívání vlastní funkce – to vše s pomocí svého spolupracovníka Jaroslava Faltýnka. Skrze jeho dosazení do funkce generálního ředitele České televize poté ukazují Babiše jako člověka, který se snaží využít vlastního vlivu a obsadit vysoké státní funkce takovými lidmi, kteří budou jednat v souladu s jeho potřebami. Žížalův výčet důvodů, kvůli kterým nechce mít řada osobností s Babišem nic společného, zastupuje kritiku Babišova střetu zájmů a ukazuje ho jako ohrožení pro svobodu slova, nezávislou žurnalistiku i demokracii obecně.

4.4.1.6 Epizoda Drath, Mazánek a Garážmistr

V epizodě Drath, Mazánek a Garážmistr vystupuje postava Andreje Babiše pouze okrajově. Když Blaník v úvodu dílu vchází do kanceláře a končí hovor s Bohuslavem Sobotkou (tehdejší premiér a předseda strany ČSSD), oznamuje mu Lenka, že už dvakrát volal Andrej Babiš: „*Vraj je to sůrné,*“ cituje.

Blaník (volá Babišovi): „*Nazdar Andrejko, čo tě trápí? Všeci kradnú? Sorry jako, dělám srandu. (...) Aha, jasně, rozumim. A ty se bojíš, že budou mluvit. Mrknu na to. Ale zadarmo to nebude. Čest.*“

Stejně jako předtím Sobotka, i Babiš se bojí, že bývalý politik David Ráth nebo lobbisté Roman Janoušek a Ivo Rittig, v té době všichni obžalovaní z podvodů či korupce, začnou před volbami veřejnosti poskytovat informace, které měly zůstat utajeny. Jak Blaník následně říká do telefonu Liborovi, vyděsil je „*Rath, když někde řekl, že už nemá co ztratit. Sobotka se bojí, že vodkreje financování socanů a Babiš, že praskne, jak to bylo s Čapím hnízdem. Janoušek s Rittigem toho prej taky ví dost.*“ Blaníkům tým tedy všem třem mužům zařídí v jejich kauzách úlevy, čímž je uklidní a oni ztratí motivaci vypovídat proti Babišovi i Sobotkovi. Ti poté Blaníkovi volají a spokojeně děkují, že vše zařídil.

Skrze tuto epizodu ukazují tvůrci provázanost lobbistů s politiky. Divák tak získává dojem, že se za všemi kauzami skrývá spleť sítí podvodů a Babiš je do ní zapleten také. Do kontextu těchto informací poté tvůrci zasazují kauzu Čapí hnízdo, čímž opět naznačují, že se za ní skrývá dotační podvod.

4.4.1.7 Epizoda Toníčku, nevzlykej

Epizoda *Toníčku, nevzlykej*. je posledním dílem 5. série, kde postava Andreje Babiše skrze telefonní rozhovory s Blaníkem vystupuje. Jedná se o díl, ve kterém je Tonda nešťastný z aktuálního politického vývoje a pláče nad tím, že i on může za to, co se v zemi odehrává. Hned v úvodu epizody tvůrci skrze fiktivní články ukazují kauzy, jimiž se v té době veřejnost zabývala: v případě Babiše se jedná o uniknuté odposlechy, ve kterých úkoluje novináře z vlastního mediálního domu Mafra a vyjadřuje se sprostě o jiných politicích; další titulěk poté zní „*Zeman odmítá odvolat Babiše. Nejdřív se setká s Putinem a Si Ťin-pchingem.*“¹⁵⁰

V hovoru s Liborem následně Blaník lituje, že společně dali dohromady Miloše Zemana a Andreje Babiše a jejich spojení přirovnává ke Krakatitu. Když se uklidní, rozhodne se situaci napravit. Volá proto Babišovi:

Blaník (telefonuje s Babišem): „*Jojo, já chápu, že tvrdíš, že je to spiknutí, Andreji. Ale ty prostě nemůžeš pořád mlít to samý a neodpovědět na jedinou otázku. No tak to radši do tý televize*

¹⁵⁰ Prezident Miloš Zeman v roce otálel v odvolání Andreje Babiše z tehdejšího postu ministra financí, které v kontextu kauzy odposlechů navrhl premiér Bohuslav Sobotka.

nelez. Hele, já osobně si myslím, že by bylo nejlepší, kdyby ses na tu politiku prostě vybod. No proč. No už je toho prostě moc, Andreji, Čapí hnízdo, dluhopisy, ovlivňování médií. A to s tím StB taky nedělá dobrotu. Měj přece rozum. No.“

V závěru dílu se poté z fiktivního novinového článku dozvídáme, že Andrej Babiš věnoval všechny své podniky nadaci Charta 77 a dobrovolně se vrátil na Slovensko.

Epizoda *Toničku, nevzlykej* omezuje práci s fikcí a spíše, než že by postavy zasazovala do smyšlených příběhů, z nichž satirická pointa vychází najevo implicitně, pracuje s kritikou explicitně – skrze ústa Antonína Blaníka tvůrci přímou odsuzují dění ve společnosti. Babiš je ukazován jako osoba, která na cestě za získáním moci zašla už příliš daleko. Satirickému zesměšnění podléhá také Babišovo známé tvrzení, že se „jedná o spiknutí“ a tendence neodpovídat na otázky, které mu média pokládají. Dále jsou připomenuty aféry, jež se k Andreji Babišovi pojí, a to Čapí hnízdo (v průběhu série opakovaně zmiňované), nákup korunových dluhopisů¹⁵¹ a ovlivňování médií. Současně je také poprvé za celou sérii zmíněna Babišova údajná spolupráce se Státní bezpečností (StB) – tvůrci se navíc nespokojili s pouhým poukázáním na tyto aféry, ale nechávají Blaníka přímo konstatovat, že „už je toho prostě moc.“

4.4.2 Miloš Zeman a jeho blízké okolí

Jak vyplývá z *Tabulky 1 – Četnost telefonátů Antonína Blaníka s druhými osobami*, dalším objektem satiry v Kanceláři Blaník a vedlejší postavou je prezident České republiky Miloš Zeman. Ten se však v seriálu neobjevuje pouze sám za sebe – jeho osobu divák poznává také skrze hovory s ostatními členy prezidentské kancelář: kancléřem Vratislavem Mynářem, poradcem Martinem Nejedlým a tiskovým mluvčím Jiřím Ovčáčkem. V této části bude proto věnována pozornost všem těmto mužům. Jindřich Forejt je z této kapitoly vynechán, jelikož se jeho „kšefty“ s Blaníkem netýkaly osoby Miloše Zemana.

4.4.2.1 Epizoda Mikuláš

Stejně jako tomu bylo u postavy Andreje Babiše, objevuje se v epizodě *Mikuláš* také stručná satirická kritika Miloše Zemana a jeho spolupracovníků skrze dárky, které jim Blaníkům tým

¹⁵¹ Babiš čelí podezření, že na nákup korunových dluhopisů od vlastní společnosti Agrofert, proběhl za účelem krácení daní.

vybral. Žížala vybral Zemanovi knihu *Stoletý stařík*, který vylezl z okna a zmizel od Jonase Jonassona. Svůj výběr zdůvodňuje následovně:

Žížala: „*No já jsem myslel, že by to panu prezidentovi mohlo naznačit, jak důstojně ukončit svoje působení v úřadu.*“

Lenka poté navrhuje knihu *Když se paměť vytrácí*.

Lenka: „*To je publikace pro pečovatele o lidi s různým stádiem demence.*“

Blaník: „*Aha. To byste měla zabalit spíš Mynářovi, ne?*“

Miloš Zeman je tak v úvodním díle vykreslen jako starý a nemohoucí člověk trpící demencí, který potřebuje péči svého okolí a měl by proto z funkce raději odejít. Jiří Ovčáček je poté skrze *Staré pověsti české*, knihu *Baron Prášil* a CD s dětskou operou *Žvanivý slimejš* prezentován jako „žvanil“ a člověk, co se hodně chvástá a přehání.

4.4.2.2 Epizoda Všichni prezidentovi muži

Hned druhý díl této série se poté jmenuje *Všichni prezidentovi muži* a jak sám název napovídá, věnuje se skupině lidí okolo prezidenta Miloše Zemana. V úvodní scéně tohoto dílu telefonuje Blaníkovi matka, protože má pocit, že hradní „*parta na Miloše sere a von je pak za debila.*“ Blaník slíbí, že problém vyřeší a celý tým si jde následně projít události, které se v poslední době na Hradě odehrály. Výčet obsahuje následující:

- Peroutkův článek: Soud rozhodl, že se má Česká republika omluvit za prezidentův výrok na adresu Ferinanda Peroutky.¹⁵² Mynář ani Zeman se však neomluvili a exekutor udělil Hradu pokutu.
- Zeman přiletěl pozdě na pohřeb bývalého Slovenského prezidenta a jeho kancelář se snažila svést vinu na dispečery z Řízení letového provozu. Blaník se ujišťuje: „*To je, jak jim na poslední chvíli přesunuli vodlet z Kbel na Ruzyni a Forejt si nespočítal, že Miloš půjde těch sto metrů k letadlu hodinu.*“

¹⁵² Zeman tehdy ve svém projevu k výročí holokaustu uvedl, že stejně jako řada dalších intelektuálů byl i Peroutka nacismem fascinován. Své tvrzení se následně snažil dokázat článkem Hitler je gentleman, který měl Peroutka údajně napsat. Článek se však nikdy nenašel.

- Kauza Brady:¹⁵³ Forejt volal do Kanady, že dostane vyznamenání... Více se ovšem divák nedozví, protože Blaník skočí Žížalovi do výkladu: *Ten Miloš už je fakt senilní. Chudák.*“

Žížala ve výčtu pokračuje, zmiňuje kauzu, kdy si hradní stráž stěžovala, že musí vzdávat Mynářovi poctu, když ho náhodou potkají, Blaník ho však opět zastaví: „*Už dost. Já už to nemůžu poslouchat. Nějaký nápad, jak dát prezidentskou kancelář do latě?*“

Nikoho nic nenapadá. Žížala odvětí: „*Šéfe, to je neřešitelný. Mynář s Nejedlým se tam přetahují s Ovčáčkem a Forejtem o moc, to přece každé ví. To je neřešitelný.*“

Aby zjistil, co se na Hradě děje, volá Tonda Liborovi. Od toho se dozvídá, že Vratislav Mynář na Hradě vyhlásil soutěž „*o to, kdo vymyslí větší pičovinu. Prej aby zahnali nudu*“. Aktuálně prý vede Ovčáček, celé se to ale vymklo z ruky, nikdo nic nedělá a všichni přemýšlí, jak vyhrát. „*A Jezevec nemá samozřejmě o ničem ani páru.*“ Celý tým přemýšlí, jak situaci vyřešit. Blaník uvažuje: „*Asi se jich budeme muset všech zbavit. Jinak bude Miloš pořád za idiota. Voni na něj uplně serou. To je hanebnost.*“ Blaníkova slova však dají vzniknout novému nápadu – zákonu proti hanobení prezidenta, který hradní kanceláři zabrání v dalším zesměšňování prezidenta. Najdou poslance Ondráčka, který je jako jediný ochotný návrh předložit. V závěru dílu telefonuje Blaník se Zemanem: „*Nazdar Miloši. (...) Ne, fakt nevím, kdo to vymyslel. Ale to by se mohlo hodit, ne? Tak mě tak napadá, že máme poslední dny, kdy ti můžu říkat kundo. No, že ti můžu říkat kundo, ty kundo. Kundo. Kundo, kundo, kundo. Kundo, kundo, kundo. Kundo, kundo. Ty seš piča. Prezidentská piča.*“

Z fiktivních novinových titulků se následně dočítáme, že na Pražském hradě proběhla policejní razie a Mynář půjde za hanobení prezidenta na rok do vězení. Ovčáček poté trestu unikl, byl zbaven svéprávnosti.

V tomto dílu podrobují tvůrci kritice celou Kancelář prezidenta republiky. Tím, že aktuální aféry zasazují do fiktivního příběhu hry, jež na Hradě probíhá a v jejímž důsledku má prezident působit v očích veřejnosti jako hlupák, je kritika ještě výraznější a reálné dění a chování Miloše Zemana se tak jeví jako zcela absurdní. Kritiku poté tvůrci vyjadřují také explicitně skrze ústa Antonína Blaníka, který říká, že ve světle aktuálních kauz působí prezident

¹⁵³ Aféra se týkala Jiřího Bradyho, Čecha, který za 2. světové války prošel dvěma koncentračními tábory. Hrad měl Bradymu dle jeho synovce, tehdejšího ministra kultury Daniela Hermana slíbit státní vyznamenání. Toho se však Brady nikdy nedočkal – dle Hermana měl prezident udělení vyznamenání zrušit poté, co se ministr kultury sešel s Dalajlámou. Hrad to označil za nesmysl a uvedl, že se jednalo o nedorozumění. Vyznamenání pro Bradyho prý nikdo neschválil.

jako „*idiot*“ či „*debil*“. Obsáhlý výčet Zemanových prohrěšků nejen že divákovi připomíná, čeho se prezident v posledních dnech dopustil, ale Blaníkovo závěrečné „*Už dost. Já už to nemůžu poslouchat,*“ otevřeně sděluje, že prezidentovo chování přesáhlo hranici únosnosti.

Prezident je v tomto díle prezentován také jako osoba, která potřebuje, aby se o ni její blízcí spolupracovníci starali. Jeho neschopnost vykonávat funkci poté umocňují zmínky o Mynářovi, Nejedlém a Ovčáčkovi, kteří se přetahují o moc, která by však z logiky věci měla připadat právě prezidentovi. Tím, že tvůrci staví za reálné kauzy jeho spolupracovníky, ukazují jejich vliv na Zemana, jenž v tomto kontextu působí pouze jako loutka v rukou těchto stínových hráčů.

Náhodně není použit ani vulgární výraz „*kunda*“ v závěru epizody. Ten slouží jako odkaz na pořad *Hovory z Lán*, který v listopadu 2014 vysílala stanice Český rozhlas Radiožurnál. Zeman se tehdy moderátora Jana Pokorného během rozhovoru zeptal, zda ví, co v angličtině znamená slovo „*pussy*“ a následně jej poučil, že jde o „*kundu*“. Zeman byl kvůli vulgaritám v přímém rozhlasovém přenosu kritizován a onen prohrěšek je mu připomínán dodnes – epizoda *Všichni prezidentovi muži*, která s výrazem pracuje i po více než dvou letech od incidentu, je tomu důkazem.

4.4.2.3 Epizoda Rusko, lži a Nejedlý

Další epizoda, která se zabývá osobou Miloše Zemana a jeho blízkých spolupracovníků, nese název *Rusko lži a Nejedlý*. Hned v úvodu dílu zasvěčují tvůrci diváka do děje pomocí třech fiktivních novinových článků, jejichž titulky zni: „*Nejedlý zůstane poradcem, pokud Lukoil Aniation Czech zaplatí dluh, uvedl Zeman*“, „*Milionovou pokutu za Nejedlého zaplatil ruský Lukoil, sám nedal ani korunu*“ a „*Platí Zemana Kreml? Vazeb poradce Nejedlého na Rusko si všimli i v NY Times*“.

Po fiktivních titulcích následuje úvodní scéna, kde Blaníkovi volá Nejedlý: „*...Miloš není napojenej na Rusko, ty vole, a jakto? Jo von je napojenej na tebe, ahá. No ale ty seš napojenej na Rusko, né? Dluhy za tebe platěj, v kanclu máš fotku Putina. (...) Jo takhle, takže ty seš napojenej na Rusko, ale Miloš není, protože ten je napojenej na tebe. Ahá. A proč mi to vlastně voláš?*“

V další scéně svolává Blaník poradů. Svému týmu oznamuje, že „*Petrolejový princ potřebuje, aby se všechny média včetně zahraničních uvědomily, že Miloš není napojenej*

na Rusko.“ Žížala nechápe: „*A proč? Vždyť všichni vědí, že je.*“ Blaník následně vysvětluje, že Rusko nechce, aby si čeští občané uvědomili, že s nimi manipulují, a pokud se bude o manipulaci veřejně mluvit, dají to „*Nejedlýmu pekelně sežrat.*“

Žížala navrhuje: „*Co to zkusit jako obvykle? To, že prezident spolupracuje s Ruskem je jen dezinformace EU a USA.*“ Blaník to však zamítá. Dále navrhují spiknutí Německa a Lumpenkavárny. Šéf znovu vše odmítá. Nakonec se rozhodnou odvést od celé záležitosti s Ruskem pozornost pomocí jiné kauzy:

Blaník: „*Řekneme, že vnitro chce cenzurovat internet, a proto založilo Centrum proti terorismu a hybridním hrozbám (CTHH). A to je útok na svobodu slova.*“

Žížala namítá: „*A není to moc okatá lež?*“ Posléze vysvětluje, že „*Centrum internet cenzurovat nebude, bude ho pouze monitorovat.*“ Lenka doplňuje: „*Cenzura se jmenovala Úřad pro tisk a informace. Ale to bylo za komunistů.*“

Blaník: „*Tak budeme tvrdit, že Centrum je to samé, co byl Úřad pro tisk a informace.*“

Žížala: „*Ale to to centrum určitě popře.*“

Blaník: „*Když budeme lhát, že všichni, ale úplně všichni lžou, tak budou za lháře i ty, co mluvěj pravdu.*“

Poté Blaník volá Ovčáčkovi a oznamuje, že mu založí na sociální síti Twitter satirický účet ČŮTI. Skrze ten poté začnou kritizovat CTHH. Ten má spravovat Žížala. O několik dní později však volá Nejedlý, proč se o něm na Ovčáčkově Twitteru objevují zmínky, když na něho měli lidi zapomenout. Blaník za to Žížalovi vynadá, ten se však brání:

Žížala: „*Já nic netweetuju, to si dělá Ovčáček sám.*“

Blaník: „*Tys to nechal dělat toho magora? Vždyť to je naprosto nekontrolovatelný mýtomaniak.*“

Žížala: „*No právě, mně to přišlo skvělý. Nikdo se v ničem nevyzná. Geniální lži.*“

Následně Žížala ukazuje Blaníkovi Ovčáčkovy příspěvky na Twitteru.

Blaník: „*Ty vole, to nejsou geniální lži, ale naprostý nesmysly.*“

Blaník a Žížala tedy přemýšlí, jak jinak lidi naštvat, aby ztratili zájem o zprávy týkající se Ruska.

Žížala navrhuje: „*Zase pošlem krtečka s prezidentem do Číny?*“

Blaník: „*Drahý.*“

Žížala: „*Co Peroutka?*“

Blaník: „*Stary.*“

Žížala: „*Co státní vyznamenání?*“

Blaník: „*Za dlouho.*“

Nakonec se rozhodnou že místo aby národ našťvali, tak ho vystraší. Z titulku fiktivních novinového článku se poté divák dovídá: „*Po Česku se potlouká člověk spojovaný s islámskými teroristy, prozradil Zeman.*“

Jak z uvedeného popisu epizody vyplývá, kritika Miloše Zemana a jeho okolí je v tomto dílu obsáhlá. Hlavní satirická linie kritizuje napojení Zemanova poradce Martina Nejedlého na Rusko a odkazuje na jeho manipulaci českým národem. Zeman je poté ve vztahu se zbytkem Hradní kanceláře stavěn do submisivního vztahu – hlavním kontaktem mezi Hradem a Ruskem je totiž Nejedlý, který Zemana instruuje, a je to také on, kdo celý problém s Blaníkem řeší.

Kritizovány jsou také komunikační strategie Hradu s veřejností. Kancelář je vykreslována jako subjekt, který pomocí intrik a lží běžně manipuluje s veřejným míněním. Ukazovány jsou praktiky jako úmyslné odvracení pozornosti od problémů, jejichž veřejné rozebírání není Zemanovými spolupracovníky vítáno, i účelové lhaní. Jako „zástěrka“ jsou poté prezentovány reálné události týkající se českého prezidenta, konkrétně jde o vyslání krtečka do Číny, kauzu Peroutka i udílení státních vyznamenání.

Jako tradiční výmluva je prezentováno odvolávání se na šíření dezinformací Evropskou unií, Německem a USA. Kritice je podrobena také reálné tvrzení prezidenta, že CTHH bude ohrožením pro svobodu slova, stejně jako jeho skutečný výrok o teroristovi na hranicích státu. Tím, že tvůrci vyobrazili vyjmenované reálie jako pouhé prostředky k odvedení pozornosti, vyprazdňují jejich skutečný význam a důležitost. Divák tak může dospět k závěru, že se nejedná o reálné problémy, kterým by měl věnovat pozornost.

Explicitní kritice je podroben také Jiří Ovčáček, který je opět prezentován jako žvanil, hlupák a v tomto díle také jako mýtomaniak, tedy člověk, pro něhož je typická chorobná touha po výmyslech a lžích prezentovaných jako fakta. Ovčáček je poté ukázán jako osoba, jež tyto mýty sama ráda šíří.

4.4.2.4 Epizoda Sportem ku Hradu

Postava Miloše Zemana figuruje také v epizodě *Sportem ku Hradu*. Díl začíná hovorem Blaník s Michalem Horáčkem, kandidátem na prezidenta ve volbách v roce 2018, který si stěžuje, že má špatné ohlasy na prezidentský tým, a proto potřebuje pomoci zlepšit svůj obraz v očích voličů. „*No tak řekněte kunda v rozhlase, to zabere spolehlivě*“, doporučuje Blaník. Horáček by však raději něco sofistikovanějšího. Blaníkův tým se tedy zamýšlí, jak jeho situaci vyřešit. Následně Horáčkovi doporučí, aby do svého týmu přibral sportovce, nebo se alespoň s nějakými vyfotil. Později Blaníkovi volá také Vratislav Mynář:

Blaník: „*Nazdar Vráto, jak ti klapou mlýny na Hradě? (...) A seš si jistej, že Miloš další kandidaturu zvládne? (...) Miloš o tom nerozhoduje? (...) Jo tak, podnikatelskej záměr tvůj a Nejedlýho, rozumim. A už máš časovej itymynář kampaně? No hele, jenom aby se vám ten Miloš během tý kandidatury nerozpad. Nó. (...) udržíte ho i uměle, chápu. (...) Hele, ale lidi si všimnou že nák není ve formě, ne? U korunovačních klenotů si toho všimli. Jo. Proto voláš mě. Dobrý, tak já něco vymyslim. Zduř.*“

Poté Blaník svolává tým a prezentuje nový úkol: „*Musíme lidu ukázat, že Miloš není uchlastanej, prohulenej diabetik.*“ Navrhují tedy další sportovní aktivity – zopakovat akci Kánoe, ta však byla dle Blaníka tristní, proto ji zavrhuje. Zavrhuje také bruslení, jelikož se Zeman prý „*neudrží na nohou*“. Poté Žížala přichází s nápadem na sáňkování.

Blaník: „*To je vono! Ale sáňky ne, ty jsou pro děti. Lepší budou lyže. Postavíme ho na běžky. Ale vyztužíme ho v kolenou a pase, aby se nelámал. Prostě dědka pustěj šusem a dole si ho chytnou. Supr.*“

Následuje fiktivní článek, jehož titulek říká: „*Prezident Zeman vyrazil na běžky*“. Blaník však není s výsledkem spokojený – Zemanova výbava nevypadá věrohodně a na videu, kde má jet na běžkách, se vůbec nehýbe. Žížala namítá, že ho asi moc vyztužili a on se do něho neodvážil strčit, aby se rozjel. Zbytek dílu se nese ve zcela fiktivním duchu – Zeman a Horáček se předhánějí, kdo podá větší sportovní výkon. Divák se poté z novinových titulků dozvídá:

Článek 1: „*Zeman překonal světový rekord v rychlostním lyžování.*“

Článek 2: „*Horáček skočil z výšky 39 044 metrů.*“

Hlavní satirická linie tohoto dílu se týká prezidentova zdraví a schopnosti vykonávat funkci. Zeman je opět vykreslován jako nemohoucí nemocný člověk, který se sotva udrží na nohou. Tento obraz je podpořen reálnými záběry prezidenta, jenž se v únoru 2017 nechal vyfotit, jak počátkem února 2017 během dovolené na Vysočině stojí na běžkách. Stejně jako Blaník v seriálu, i odborníci tehdy zhodnotili Zemanovu výbavu jako špatnou a zapochybovali, že by takto ujel více než pár metrů.

Zemanovy blízké spolupracovníky poté tvůrci vykreslili jako osoby, jež nemocného prezidenta zneužívají, aby dosáhly vlastních mocenských cílů. V kontextu této epizody kritizující jeho špatné zdraví a ovlivnitelnost blízkými spolupracovníky, vychází na povrch zjevná kritika jeho případné opakované kandidatury na prezidenta.

Současně můžeme v této epizodě znovu zaznamenat použití vulgarismu „kunda“.

4.4.2.5 Epizoda Toníčku, nevzlykej

Díl Toníčku, nevzlykej jsme podrobně rozebrali v kapitole *Andrej Babiš a jeho blízcí spolupracovníci*, proto ho zde popíšeme pouze zevrubně na zaměříme se především na prezentaci Miloše Zemana.

Hned v úvodu dílu se divák prostřednictvím fiktivních článků dozvídá o kauzách, které se k osobě Miloše Zemana aktuálně pojí. Titulky pojící se k prezidentovi zní:

„Fraška, skandál, ponížení, komentují v zahraničí setkání Zemana se Sobotkou,“ a *„Zeman odmítá odvolat Babiše. Nejdřív se setká s Putinem a Si Ťin-pchingem.“*

Po příchodu do kanceláře telefonuje Blaník Žižalovi, je rozhořčený z dění kolem neuskutečněné demise premiéra Bohuslava Sobotky.

Blaník: *„Žižalo, kde seš? (...) Na hokeji, ty vole, co tam děláš? Tys měl držet Sobotku pod krkem, aby podal demisi, a ne jezdit do Francie na mistrák. (...) Jo ty ses dohod s Ovčáčkem, že to pohlídá. Vždyť to byl neskutečnej trapas! Miloš přijal demisi a Sobotka mu přitom žádnou nedal. Když pak Miloš utek, tak tam Sobotka blil dál. Ty vole, von měl bejt na kolenou, a místo toho vypadá jako klad'as. Kdybys tam byl, taks moh aspoň vypnout mikrofony.“*

Jak už byl řečeno, jedná se o epizodu, ve které je Blaník nešťastný z aktuálních událostí a klade si za vinu propojení Andreje Babiše a Miloše Zemana. Rozhodne se tedy situaci řešit. Stejně jako Babišovi poté telefonuje také Zemanovi:

Blaník: „*Nazdar Miloši. Ne, neboj, dlouho tě nezdržim, vim, že balíš kufry. Jenom jsem tě chtěl, prosím tě, poprosit, jestli by ses vod týhle chvíle nemoh začít chovat slušně. Ne ne ne ne ne ne ne. Nic mi není. Já vim, že se Sobotkou to byl muj nápad, ale prezident není car, Miloši. Nemůžeš se chovat jako Putin. Nemůžeš si dělat, co chceš. Prostě by si zase pro změnu mohl respektovat ústavu. (...) Ju? Nó, ústavu. Cože? Miloši, prosím tě, krot' se, tady nejsi v rádiu. Nó, tohle je hezkej Miloš.*“

V závěru dílu se poté divák opět skrz novinový titulek dozvídá: „*Miloš Zeman zrušil cestu do Číny a přijal na Hradě dalajlámu.*“

Stejně jako v případě Andreje Babiše, i u Miloše Zemana pracovali tvůrci v této epizodě s explicitní kritikou. Skrze ústa Antonína Blaníka vyjadřují prosbu týkající se změny Zemanova chování. Prezident je zde zobrazován jako člověk, který nectí ústavu, jeho chování by se dalo považovat za neslušné a k tomu si „dělá co chce“. Přirovnáván je poté k ruskému prezidentovi Vladimíru Putinovi. Satirické kritice je podrobena také kauza z května roku 2017, kdy Zeman přijímal na Hradě demisi vlády, kterou mu však tehdejší premiér Bohuslav Sobotka nepřinesl. Celá událost je v epizodě vykreslena jako velká ostuda. Přítomen je současně znovu odkaz na prezidentovy vulgarity v rozhlase z roku 2014.

Současně je kritice podrobena také spojení Miloše Zemana s Andrejem Babišem. Že se bude díl touto problematikou zabývat, naznačují už novinové titulku v úvodu dílu. Toto spojení je poté explicitně kritizováno během Blaníkova telefonátu s Liborem – Blaník zde spojení oněch politiků přirovnává ke Krakatitu, tedy silné výbušnině ze stejnojmenné knihy Karla Čapka. Explicitně je také vyjádřena obava z možného vítězství těchto mužů v dalších volbách (u Zemana jde o volby prezidentské, u Babiše o volby do Poslanecké sněmovny).

Závěr dílu se nese ve fiktivní rovině. Tvůrci pracují s konceptem, že prezident Blaníkovy prosby vyslyší a změní své jednání. Odkaz na přijetí dalajlámy se poté týká reálné kritiky Zemanovy přízně k Čínské lidové republice, která na zahraniční vlády vyvíjí tlak, aby se od onoho náboženského vůdce distancovaly.¹⁵⁴ Prezidentův odklon z područí Číny je zde prezentován jako vítaný.

¹⁵⁴ Čína považuje dalajlámu za nebezpečného separatistu, jenž odmítá uznat Tibet za součást jejího území.

4.4.2.6 Epizody Zeman, Trump & Comp. (1) a (2)

Poslední epizoda 5. série je rozdělena do dvou dílčích částí. Blaník zde odjíždí do USA, kde si chce užít dovolenou a nakoupit nové boty. Svůj výlet se snaží před politiky utajit. Zemanovi se však brzy donese, kde se Blaník právě nachází a začne jej přemlouvat, aby mu domluvil schůzku s americkým prezidentem Donaldem Trumpem v Bílém domě.

Blaník: *„Miloši, já chápu, že sbíráš prdele všech velmocí světa, ale jestli sis myslel, že když vylížeš zadek Rusku a Číně, tak že začne Donald žárlit, tak to ses přepočítal. No to já vím, že je to tvůj koníček. Jo Kmoníček ti to měl dohodnout. Ne, nemůže za to newyorská kavárna, Miloši. Prostě se smíř s tím, že Trump vod tebe prdel vylízat nechce. Nó, je to prostě Američan. Ty věřej na bouchačky, a ne na tyhle orientální praktiky. Počkej, co že mu chceš říct? Jakou příhodu?“*

Následně Blaník týmu oznamuje, že úkol přijímají. Zeman by prý chtěl, než půjde do hrobu, pobesedovat s Trumpem. Chce mu prý převyprávět historku o čínském diktátorovi. Aby Žižalovi a Lence ukázal, o jakou příhodu jde, pouští na mobilu reálný záznam prezidentovy řeči během debaty Technické univerzity v Liberci.¹⁵⁵

Lenka namítá: *„Vždyť to říká každému, né?“*

Blaník: *„Trump mu evidentně chybí do sérky.“*

Blaník se tedy snaží návštěvu zařídit, proto kontaktuje řadu lidí – českého velvyslance v Americe Hynka Kmoníčka i Ivanku Trumpovou, bývalou manželku Donalda Trumpa. Úkol se však splnit nedaří, proto se tým snaží najít jinou alternativu za návštěvu v Bílém domě – a to návštěvu jakékoliv významné osoby žijící v Americe, která vlastní dům s bílou omítkou. Žádná z vymyšlených variant se ovšem nejeví jako vhodná. Blaník proto Zemanovi oznamuje, že s Trumpem to opravdu nepůjde. Po skončení telefonátu přichází rozčilený za svým týmem.

Blaník: *„Ty vole, já se z něj poseru. Von je jak kolovrátek. Víte, co mi řek? ‚Havla pozvali dvakrát. ‚ Já říkám: ‚Ty nejseš Havel.‘ ‚Klaus byl aspoň na kávé.‘ Já říkám: ‚Ty nejseš Klaus.‘ ‚V Číně kvůli mně udělali vojenskou přehlídku.‘ Já říkám: ‚Ne, oni slavili konec druhý světový*

¹⁵⁵ Prezident Miloš Zeman o alkoholu a kouření: debata na Technické univerzitě v Liberci. *YouTube* [online]. YouTube, 2019, 25. 2. 2016 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=McfZMDOlugQ>

války. ‘ *„Já jsem kouřil až v Kremlu!‘ ,V Americe se nekouří.‘ ,Tak aspoň to kafíčko v Bílým domě. Donald musí slyšet moji historku.‘ Von je jak posedlej.‘‘*

Prezident se nakonec nechal Blaníkem přesvědčit, že ona historka je tak dobrá, že by ji měl v Americe slyšet úplně každý. Zeman proto pošle její záznam do USA místo sebe a Tonda ji nechá vysílat americkou televizní a rozhlasovou vysílací stanicí NBC do éteru. Prezidentovo vyprávění se poté šíří po celých Spojených státech.

Z novinových článků na konci epizody se poté dovídáme: *„Trumpovi se Zemanova historka líbila“*, *„Zeman ohlásil, že mu Trump poslal omluvný dopis za odložené setkání“* a *„Zeman nevidí důvod ke zveřejnění dopisu od Trumpa, Ovčáček dál hledá Peroutkův článek“*.

Ačkoliv je tato epizoda vystavěna na reálných základech, příběh je z převážné většiny fikcí. Tvůrci pojí Zemanovy reálné dlouhodobé snahy navštívit Bílý dům s historkou, kterou bez jakýchkoliv souvislostí s prvně zmíněným pronesl Zeman v roce 2016 na liberecké Technické univerzitě. Více než na satirické kritice reálného dění je poté příběh budován na humorném spojení nesouvisejícího a z toho plynoucích událostí.

Jak bylo řečeno, hlavním objektem kritiky a zesměšnění je v tomto díle Zemanova snaha navštívit Donalda Trumpa v Bílém domě. Míra tlaku, který na Blaníka vyvíjí, aby mu návštěvu zařídil, jej poté vykresluje jako člověka, jež lpí na banalitách a k cestě ho nemotivuje zahraniční politika státu, ale uspokojení vlastního ega – tento dojem je poté ještě více posilován připomínám bývalých prezidentů a jejich cest do Spojených států.

Explicitní kritiku přináší Blaníkův telefonický rozhovor se Zemanem, kde přímo hovoří o prezidentově potřebě podlézat Rusku, Číně a nově také americkému prezidentovi. Kritika jeho náklonosti Číně a Rusku poté zaznívá v této řadě již po několikáté. Drobnými terči posměchu se v této epizodě stává také prezidentova oblíba v bonmotech, vyprávění (a opakování) historek i v kouření.

Ve fiktivních člancích, jež se objevují v závěru epizody, tvůrci znovu odkazují na Peroutkův článek a skrze zmínku o zaslané omluvě také na reálný dopis, který měl český prezident od svého amerického protějšku obdržet: Zeman v červnu 2017 oznámil médiím, že mu od Trumpa přišel dopis s omluvou za posunutý termín dříve dohodnuté schůzky. O tom, zda ona omluva na Hrad skutečně dorazila se však vedou spory – Kancelář prezidenta republiky ji totiž odmítla zveřejnit.

4.4.3 Bohuslav Sobotka

Další významnou personou české politiky, která se současně objevuje jako jedna z postav seriálu Kancelář Blaník, je tehdejší premiér vlády a předseda ČSSD Bohuslav Sobotka. S tím Blaník telefonoval za celou 5. sérii pouze čtyřikrát.

Stejně jako tomu bylo v případě Miloše Zemana a Andreje Babiše, 1. epizoda, kde se divák s osobou Bohuslava Sobotky setkává, je *Mikuláš*. Blaník projíždí seznam politiků, přičemž dochází k Sobotkovi.

Blaník: „... *pak tady máme předsedu vlády.*“

Žižala: „*Jó, tak na tom jsme se s Lenkou výjimečně shodli a rozhodli sme, že mu dáme skupinovej dárek společně se signatářema omluvy Číňanům.*“

Zatímco Blaník vyjmenovává, o které osoby konkrétně jde, přináší Žižala velkou plastiku lidských hýždí s otvorem uprostřed.

Blaník: „*A myslíte si, že se tam vejdou všichni?*“

Sobotka je tak skrze tuto epizodu kritizován za to, že jako premiér připojil svůj podpis na *Prohlášení čtyř nejvyšších ústavních činitelů o vztazích s Čínou*¹⁵⁶. Prostřednictvím zvolené plastiky poté tvůrci zřetelně označují signaci smlouvy za podlézání východoasijské mocnosti.

4.4.3.1 Epizoda Veřejné mýlení

Dějový kontext epizody *Veřejné mýlení* jsme si nastínili už u postavy Andreje Babiše. Stejně jako on, Miloslav Kalousek a Tomio Okamura volá Blaníkovi s prosbou o posílení předvolebních preferencí také Bohuslav Sobotka. Příchozí telefonát od předsedy vlády Blaník komentuje slovy: „*Píča, Vajičko,*“ a následně hovor přijímá:

Blaník: „*Nó, ano. (...) A vy byste teda Slávku potřeboval, aby ten rozdíl mezi vaší Sockou a Anofertem nebyl tak velikej. Jasně. A vo kolik. No to by bylo moc vokatý, né? Dejme tomu, že ten schodek nejdřív vyrovnáme a až na jaře si to zvednem, co?*“

¹⁵⁶ Jedná se o prohlášení, ve kterém předseda vlády Bohuslav Sobotka, prezident Miloš Zeman, předseda sněmovny Jan Hamáček a předseda senátu Milan Štěch reagují na setkání ministra kultury Daniela Hermana s tibetským duchovním vůdcem Dalajlámou a uvádějí, že ona schůzka není výrazem změny oficiální politiky České republiky vůči Číně.

Z fiktivního článku v médiích se posléze dovídáme: „*ČSSD by v parlamentu dostala většinu, SPD 5,3 %*“.

Sobotka je v této epizodě tedy spojován se snahou získat lepší volební preference, prostřednictvím jeho osoby jakožto předsedy strany je prezentován neúspěch strany v poměru k preferencím hnutí ANO.

Oproti většině jiných politiků prezentovaných v *Kanceláři Blaník* se postava Bohuslava Sobotky vyznačuje tím, že jí Blaník vyká. Vykání je poté obecně vnímáno jako výraz zdvořilosti neznámým osobám: jelikož se v tomto případě ze strany Blaníka nejedná o projev úcty ke starší osobě (se Sobotkou jsou zhruba stejně staří), může jeho vykání v očích diváka vzbuzovat dojem, že se s premiérem nezná natolik, aby mezi nimi vznikl důvěrný vztah (tedy že vzájemně spolupracovali pouze pomálu). Stejně tak může vykání mezi oběma muži vykreslovat Sobotku (na rozdíl od jiných politiků) jako distingovaného člověka.

4.4.3.2 Epizoda Drath, Mazánek a Garážmistr

Postava Bohuslava Sobotky se objevuje také v epizodě *Drath, Mazánek a Garážmistr*. Hned úvodní scéna dílu zachycuje Blaníka telefonujícího s tehdejšími premiérem:

Blaník: „*Zdravím, Slávku. Tak co, už umíte nadávat? Jó? Makáte na tom? Ahá! Tak schválně, jak jsem vás to učil. Ale ne, musíte říct ‚vojebal‘, a né ‚zaskočil‘. Já jsem říkal vojebal. Nechte to bejt. Co byste potřeboval? (...) Aha. Jo. Jasný. A vy se bojíte že budou mluvit. Všichni tři. Jó jó, já na to mrknu. Ale zadarmo to nebude. (...) Dobrý. Naschle.*“

Jak Blaník následně vysvětluje na záchodě Liborovi, Sobotku vyděsilo prohlášení bývalého poslance za ČSSD Davida Ratha, v roce 2015 nepravomocně odsouzeného za korupci, ve kterém sdělil, že „*už nemá co ztratit*“. Jak Blaník dále dodává, Sobotka dostal strach, že „*praskne financování Socanů*“.

Když Blaník problém vyřeší a hrozba vyzrazení informací pomine, volá Sobotka Blaníkovi, aby poděkoval:

Blaník: „*Já vás zdravím Slávku. Řekněte pičus. Ale ne rošťák. Já jsem řekl pičus. Nechte to bejt. Vo kluky jsme se postarali. Nic nevykecaj. Neděkujte, ale počítejte s tím, že zadarmo to nebude. Mějte se hezky. Naschle.*“

Z obou Blaníkových telefonátů vychází Bohuslav Sobotka jako člověk, který nerad mluví sprostě. Tehdejší premiér tak působí jako slušný politik, jehož projev v divákovi opět vzbuzuje dojem jisté distingovanosti. Kritika s ním spojená se poté více než k jeho osobě poji k celé straně ČSSD (ve které zastával v té době funkci stranického předsedy), jejíž financování vzbuzuje řadu otázek.

4.4.3.3 Epizoda Toníčku, nevzlykej

O ději epizody *Toníčku, nevzlykej* jsme podrobně hovořili v kapitolách věnovaných Miloši Zemanovi a Andreji Babišovi. Sobotka zde vystupuje skrze kauzu demise vlády, Blaník poté hovoří o tom, že ačkoliv měla tato událost dostat předsedu vlády „na kolena“, ve výsledku z ní vyšel jako „klad'as“.

Jak už bylo řečeno, Blaník je v této epizodě nešťastný z aktuálního dění kolem osob Miloše Zemana a Andreje Babiše. Aby situaci napravil, volá také Bohuslavu Sobotkovi:

Blaník: „*Ano, Slávku, já vím, že jste kariérista. Ano, taky jste hovado. Že to na vás není vidět. Podívejte se, Slávku, já na vás v tomhle směru už tlačím dlouhodobě, ale teď vám to říkám se vši vážností – musíte se konečně začít chovat jako správněj politik. Vod teď budete mluvit jako kanál, bude vostatní zesměšňovat a nikdy, zdůrazňuju nikdy, nebudete mluvit pravdu. Je vám to jasný? (...) Slávku! Ty těm prasatům musíš ukázat, že jsi ještě větší svině než voni dva dohromady. To je to jediný, čeho se boješ. (...) Kam že mám jít? No vidíte! To pro začátek nebylo vůbec špatný.*“

V závěru dílu poté vychází fiktivní novinový titulek: „*Sobotka označil Zemana s Babišem za největší kundy české politiky.*“

Tato epizoda tedy opět vykresluje Bohuslava Sobotku jako člověka, který nerad používá vulgární slova. V rozhovoru s Blaníkem zaznívá kritika dnešních politiků, kteří dle slov hlavního hrdiny mluví vulgárně, lžou a zesměšňují názorové oponenty – na tyto (z obecného hlediska) negativní vlastnosti poté tvůrci upozorňují prostřednictvím ironie, která o takovém chování hovoří jako o „správném pro politiky“. Sobotka je poté stavěn do kontrastu k tomuto jednání, hodnotící intence jeho osoby je tedy pozitivní – tehdejší předseda vlády tak působí jako slušný člověk, který ovšem může mít v současné politice urážek a účelových lží problém prosadit se. Co se týče konfliktu ohledně demise vlády, přiklání se tvůrci zjevně na stranu Bohuslava Sobotky a prezentují jej jako toho, kdo se v dané situaci zachoval správně.

4.4.4 Václav Klaus

S bývalým českým prezidentem Václavem Klausem telefonuje Blaník během 5. série celkem čtyřikrát, přičemž všechny hovory připadají jedné epizodě.

4.4.4.1 Epizoda *Disident Klaus*

Jak se divák z datace úvodního záběru epizody *Disident Klaus* dozvídá, 1. část příběhu zachycuje události z prosince 2012. Blaníkovi volá tehdejší prezident Václav Klaus a sděluje mu, že by před koncem svého úřadu rád pomohl „*pár kámošům z tenisu*“, kteří „*maj průser*“. Blaník slibuje pomoc. Radí se s týmem a Žížala navrhuje, ať Klaus oněm přátelům udělí milost. Nakonec se shodují, že amnestie bude mimo jiné určena všem lidem, kteří čekají na proces více než 8 let. Když Blaník Klausovi návrh předkládá, argumentuje: „*Jenom tak z hlavy počítám, že to vyndá kluky z Union banky a H-systému, Frantu Chvalovskýho, katarskýho prince a spoustu jiných bohatých zlobrů.*“ A poté dodává: „*Ještě musíme vymyslet něco, aby to premiér spolupodepsal. Třeba tou vaší hezkou čilskou propiskou. Nic, dělám srandu. Já vím, že nejste chmaták.*“

Příběh dále pokračuje v lednu 2017. Blaníkovi opět volá Václav Klaus.

Blaník: „*Zdravím, Václave, odkud voláte? Z Moskvy, nebo z Davosu? Jo tam se teprve chystáte. Já vim. nejlepší lyžování sezóny. Už se tam těšej na váš projev. Váš zásadní projev. Každý rok, jasně. Já vim, že na to všichni čekaj. A co potřebujete ode mě, Václave?*“

Klaus si přeje, aby se k výročí 15 let od jeho nástupu do úřadu prezidenta po něm něco pojmenovalo – navrhuje letiště, národní muzeum či „*Klausovu sochu Svatýho Václava*“. Blaník opět slibuje, že se pokusí Klausovo přání splnit. Volá proto Liborovi:

Blaník: „*Von se Libore bojí, že bude furt v Havlově stínu. Když on se furt něčeho bojí! Ty vole, on se ta klepe, aby na něj neprasklo že je Kikina, že popírá i voteplování klimatů.*“ Následně se oba lobbisté dohodnou, že Klausovi k výročí připraví konferenci a nechají ji zaplatit „*kluky, které amnestovali.*“ K tomu Blaník zasněně dodává: „*Ty vole, to byl tenkrát výlov, Libore.*“ Když však pokyny oznamuje týmu, Žížala namítá: „*Šéfe a není to ztráta času? Vždyť von už je úplně senilní. Ty jeho Zápisky z cest. To je úplně přišernost.*“

Blaník však namítá, že to Klausovi dluží za „falešné sponzory ODS“. Poté pověří Lenku, aby zjistila, kolik procent jim to „letos hodilo procent z Klausovy renty vodamnestovanejch.“ O chvíli později tak zjišťují, že bývalý prezident poslední dva roky žádné peníze neposílá. Blaník zuří, volá Klausovi. Nadává mu, křičí na něho a v závěru telefonátu mu dokonce slibuje pomstu. Když zavěsí, jde ihned volat Liborovi. Společně poté vymyslí plán, jak Klause potrestat. O jeho provedení se divák dovídá z fiktivních článků v médiích, jejichž titulky zní: „Klausovi doživotně zakázán vstup na forum v Davosu“, „Klausová vyhoštěna ze Slovenska za špionáž“ a „Po Klausovi pojmenováno nádraží Všenory“.

Epizoda *Disident Klaus* podrobuje kritice činy bývalého prezidenta Václava Klause. Amnestii, kterou v roce 2013 Klaus vyhlásil, používají tvůrci jako základní stavební kámen příběhu a prezentují skrze ni bývalého prezidenta jako muže, který dal zájmy vlastních přátel nad zájmy státu. Sama amnestie je poté prezentována jako něco špatného a čistě účelového. Zmiňována je rovněž jeho pravidelná účast na Světové konferenci v Davosu, kam mu byl však v roce 2017 šéfem setkání Klausem Schwabem zakázán přístup kvůli názorové rozepři. Tvůrci poté tuto skutečnost zasadili do fiktivního příběhu Blaníkovy pomsty.

Jak z popisu dílu vyplývá, Klaus je v příběhu vykreslen jako lakomý egoista, který si vymáhá uznání (viz jeho přání, aby nějaký objekt nesl jeho jméno). Připomenuto je také jeho popírání globálního oteplování, spekulace o homosexuální orientaci (k čemuž se také pojí přezdívka Kikina, pod kterou byl údajně v homosexuální komunitě známý) i zmínka o protokolárním peru, které si odnesl z návštěvy v Chile. Explicitní kritika poté zaznívá z úst Žížaly, který o Klausovi hovoří jako o „senilním“ a jeho knihu označuje za příšernost.

4.4.5 Miroslav Kalousek

Celkem třikrát telefonuje v 5. sérii Blaník také s Miroslavem Kalouskem, bývalým stranickým předsedou strany TOP 09, v současné době 1. předsedou jejího Poslaneckého klubu.

4.4.5.1 Epizoda Andrej pije

S postavou Miroslava Kalouska se poprvé setkáváme v epizodě *Andrej pije*. Dějová linie dílu byla popsána v kapitole týkající se Andreje Babiše, v této části se proto zaměříme pouze na roli Miroslava Kalouska v příběhu a případné satirizované aspekty.

Kalousek slouží v této epizodě pouze jako postava, která nahrává k rozvinutí jiného příběhu a sama přitom není hlavní objektem satiry: mezi realie, které tvůrci skrze satirické ztvárnění kritizují patří jeho časté spory s Andrejem Babišem.

4.4.5.2 Epizoda Veřejné myšlení

Miroslav Kalousek je také jednou z osob, která v epizodě *Veřejné myšlení* volá Blaníkovi s prosbou o pomoc se zvýšením předvolebních preferencí jeho strany.

Blaník: „*Nazdar, ty Kalousi ušatá. Děláš srandu, ty vole. To neřeš. Co potřebuješ, Mirku? Třese se pod tebou předsednický křeslo? No to se nediv. Kníže na něm v klidu spal, zatímco ty seš jak čamrda. Dobře, vážně Mirku. Poslouchám. Jsem jedno velký lobbistický ucho, povídej. (...) Ale oni tě nechťej za předsedu ne proto, že seš na ně moc chytřej, ale protože tě nenáviděj. Regiony TOP 09 taky, ale hlavně voliči. Já si taky myslím, že jsou to imbecilové, ale bez nich se do parláče prostě nedostaneš. Hele, já zkusím něco vymyslet, ju? Tak zatím starej tullamore. Čus.*“

Když hovor ukončí, zeptá se Lenka, zda si dá kafe. „*Jo, irský,*“ odpovídá Blaník. „*Budeme řešit Kalouska, tak ať jsme stylový,*“ dodává.

Během porady poté Žížala namítá, že za špatné preference strany TOP 09 může Kalouskova přítomnost ve straně a navrhuje, aby se ho proto zbavili. Blaník odpovídá: „*To právě Mirek nechce. Chce dál zůstat předsedou a mít kancl v parlamentu.*“ Následně Blaník navrhuje řešení – vymyslet nový průzkum veřejného mínění. Z fiktivního článku v médiích se poté dovídáme: „*TOP 09 by se dle CVVM do sněmovny dostala, Kalousek chce přes deset procent.*“

V tomto díle vykreslují tvůrci Miroslava Kalouska jako přítěž pro stranu TOP 09 a dávají mu za vinu nízké preference, které strana reálně měla. Současně vyzdvihují problém, který s osobou Miroslava Kalouska má nejen řada voličů, ale také členů strany. Z rozhovoru s Blaníkem Kalousek vychází jako muž s velkým egem, který se nad ostatní povyšuje (viz tvrzení, že je „*na ně moc chytřej*“, případně označení voličů za „*imbecily*“). Tvůrci současně odkazují také na jeho zálibu alkoholu (viz. irská kráva a oslovení „*tullamor*“), pro kterou je v reálu často kritizován.

4.4.6 Michal Horáček

S Michalem Horáčkem, kandidátem na prezidenta ve volbách v roce 2018, telefonuje Antonín Blaník celkem čtyřikrát, a to v epizodě *Sportem ku hradu*.

4.4.6.1 Epizoda Sportem ku Hradu

Horáček telefonuje Blaníkovi hned v úvodní scéně seriálu:

Blaník: „*Prosim. Ano Blaník. Roháček? Jakej Roháček? Jo Horáček! Dobrý den, Michale. Jo, jo, vim že budete kandidovat na prezidenta. Jakej máte program? Přetextovat hymnu? (...) Co je vám? Jo ták, vy se smějete. Já myslel že se dávíte. No. (...) Hm. Takže máte špatný odkazy na svůj tým a potřebujete to nějak vymyslet.*“

Následně slibuje, že se na Horáčkovy spolupracovníky podívá a vymyslí, co se s tím dá dělat. Nejprve se však musí podívat, o jaké lidi jde. „*Ty vole, to je tým snů,*“ komentuje Blaník Horáčkův tým. Následně však vyjadřuje nespokojení – jeho tým se skládá z právníka, vědce, spisovatele, filosofa, jaderné vědkyně, bývalé velvyslankyně... spokojený je pouze s bývalým hokejovým reprezentantem Robertem Reichelem. Volá tedy Horáčkovi: „*Michale, můžu k vám bejt upřímnej? S tím vaším týmem jste si pěkně nasral do bot.*“ A následně dodává: „*Musíte jít naproti průměrnému voliči. Vyražte ty in'ošy a frkněte tam sportovce.*“ Poradí mu, ať se s nějakým sportovcem alespoň vyfotí. Protože Blaník současně pomáhá také s kampaní pro Miloše Zemana, jemuž zařídil jízdu na běžkách, oba muži se v závěru epizody předhánějí, jakým sportovním výkonem na voliče zapůsobí.

Michal Horáček je v epizodě *Sportem ku Hradu* prezentován jako člověk, který je v politice nový a nemá s lobbisty zatím příliš nepříšiel do kontaktu (s Blaníkem si vyká, ten v první chvíli ani netuší, kdo mu vlastně volá, což znamená, že na něho neměl dříve uložené číslo). Horáček je poté vykreslován jako prezidentský kandidát, který hodlá ve svém prezidentském týmu obklopit řadou inteligentních osob – kritika není přítomna, naopak lze z tonality příběhu zaznamenat chválu. Jako humorný prvek je prezentován jeho smích.

4.4.7 Jaroslav Tvrdík

Další postavou, jež s Antonínem Blaníkem volá v průběhu série více než třikrát je, Jaroslav Tvrdík. Ten se poprvé objevuje v epizodě *Mikuláš*. Stejně jako u výše zmíněných

vybírají Lenka s Žižalou dárek také pro Tvrdíka. Když Žižala Blaníkovi ukazuje plastiku hýždí s dírou uprostřed, kterou má pro signatáře „*omluvy Číňanům*“, ptá se Blaník, zda se dovnitř kromě nich vejde také Tvrdík. Lenka však namítá, že je příliš velký, a tudíž se dovnitř nevejde. „*Dobře, tak mu sežeňte vlastní,*“ rozhoduje tedy Blaník.

Plastika pozadí s otvorem mezi hýžděmi poté slouží jako prostředek znázorňující Tvrdíkovu podlézáni Čínské lidové republiky.

4.4.7.1 Epizoda Luftjarda

S Tvrdíkem telefonuje Blaník hned v úvodní scéně dílu Luftjarda. Už samotný název epizody poté odkazuje na Tvrdíkovu přezdívku Luftjarda, kterou si vysloužil za své neúspěšné působení u leteckého dopravce.

Blaník: „*Nazdar podplukovníku, už ses naučil čínskej znak pro Tvrdík? Jo ty máš televizi, co ti Tvrdíka namaluje. Tak zatímco ti maluje Tvrdíka by ses moh naučit aspoň základy angličtiny, co? (...) Já vim, ty seš prostě na jazyky Tvrdík. Hele, a co ty čínský investice, nějak ti to vážne, nezdá se ti? (...) Jo kvůli tomu mě voláš. Ty vole, ale to je snad tvůj job, ne? Neříkej mi, že jsi na jaře věšel v Dejvicích rudý štangle pro nic za nic. Jo tak, tys to už dál nedomyslel. Hele ale takhle nedomyšlený jsi to mel i s ČSA, ne?*“

Tvrdík Blaníkovi vysvětluje, že Číňané budou v Česku investovat tehdy, až přestěhují svůj management do Prahy, ideálně přímo do jejího centra. Když Blaník telefon položí, uleví si: „*Kriste pane, ten chlap je úplně natvrdej.*“ Žižala se diví, že ho Číňané ještě neprokoukli a Lenka argumentuje, že je to proto, jelikož mu nerozumí, a navíc kvůli jeho výšce nevidí, jak „*blbě se tváří*“. Tým začne tedy shánět velkou realitu v centru Prahy, kam by se vešlo 10 000 čínských manažerů. Napadá je O2 arena, Tvrdík však možnost zavrhne s argumentem, že Číňani trvají na historickém centru. Blaník se rozčílí: „*Ty vole, já se z toho chlapa fakt poseru. V ČSA udělal sekeru za vosumset mega, socanům totálně prosral volební kampaň a jako ministr obrany znemožnil naše bojový letadla tak, že si jich naše vlastní armáda koupila jenom pár a teď prosere miliardy od Číňanů, protože jim není schopnej vnútit barák, kam se vejdou?*“

Tvrdík následně vymyslí, že Číňany nastěhují na ministerstva, čímž vyřeší nejen tento problém, ale také zakázku od Andreje Babiše.

Jak z uvedeného popisu epizody vyplývá, Jaroslav Tvrdík je tvůrci prezentován jako člověk s nevelkou inteligencí a budižkničemu, které neumí jazyky a řadu projektů – viz. Blaníkův výčet jeho neúspěchů – pokazilo. Pejorativní je poté už sama přezdívka, kterou Blaník Tvrdíka oslovuje a podle které se celá epizoda jmenuje. Stejně jako v epizodě Mikuláš, i zde je Tvrdík prezentován jako osoba v područí Číny, zmiňovány jsou rovněž investice, které od země slíbil zařídit, zatím ovšem neúspěšně.

4.5 Dramaturgická sktruktura jednotlivých dílů a celé série

Expozice většiny epizod *Kanceláře Blaník* obsahuje charakteristickou scénou, ve které Tonda přichází do dvora domu, kde se nachází jeho kancelář, a zvoní mu telefon, případně on telefonuje druhé osobě. Z úvodního telefonátu se divák následně dozvídá, jaký problém bude muset lobbista v dané epizodě řešit a koho se bude díl týkat. Dějové linie se poté zpravidla nepřenáší – kromě posledních dílů *Zeman, Trump & Comp. (1)* a *(2)*, které jsou na pokračování, obsahuje každá epizoda vlastní příběh.

Obrázek 5 – Blaníkův typický příchod na scénu; epizoda *Všichni prezidentovi muži*

Koncept je následující: Blaník v úvodu epizody telefonicky přijímá zakázku od „klienta“ na druhé straně linky. V průběhu dílu se poté snaží najít řešení zadaného problému, zápletka se rozvíjí, přichází komplikace či další úkoly plynoucí z prvně zadaného. Na konci epizody Blaník úkol/úkoly vyřeší. Dějové linie plněných úkolů obvykle nepřesahují rámec dílu, mezi jednotlivými epizodami 5. řady téměř neexistuje kauzalita (výjimkou jsou opět pouze poslední dva díly série).

Dalším ustáleným dějovým prvkem, který zůstává (s výjimkou epizod *Zeman, Trump & Comp* a *Králové Šumavy*) neměnný, je dějiště příběhu. Většina série se odehrává v prostorách Blaníkovy kanceláře, případně na dvoře před jejím domem. Některé díly jsou proloženy záběry z jiných míst napříč Českou republikou, na která Blaníkův tým zavede práce.

Pro seriál je dále typická scéna následující po Blaníkově příchodu do kanceláře, kdy se jej sekretářka ptá, zda si dá „kafe“, případně se ho šéf dožaduje dříve, než Lenka stihne otázku položit. Tento pravidelný vzorec poté narušují díly, kdy sekretářka v kanceláři přítomna není a Blaník úkoluje vařením kávy Žižalu, případně řeší situaci jinak. Opakujícím se prvkem jsou mimo zmíněného také telefonáty s lobbistou Liborem, které probíhají vždy ze záchodu.

Jak bylo řečeno v teoretické části, divák na vytváření příběhu participuje, jelikož je schopen domýšlet věci, které v seriálu či filmu nejsou vyjádřeny explicitně. U Kanceláře Blaník toto platí dvojnásob. Satirický příběh je totiž plný ironie, sarkasmu, nadsázek a skrytých odkazů vztahujících se k reálným skutečnostem, které však musí divák znát, aby pointu příběhu plnohodnotně pochopil. Aby tvůrci s porozuměním příběhu divákům pomohli a uvedli je alespoň částečně do kontextu událostí, zasazují v některých epizodách na začátek příběhu novinový článek, jehož titulky poskytuje potřebný informační background.

Novinové články lze poté vidět také uprostřed či na konci epizody, v takovém případě ovšem obvykle informují o důsledcích Blaníkovy práce, o vyústění jeho zákulisních machinací. V závislosti na potřebách konkrétního příběhu využívají tvůrci články odkazující k reálným skutečnostem i články zcela fiktivní. Informační background rovněž vyplývá z dialogů mezi jednotlivými postavami a z prezentací, které mnohdy nechá Blaník Lenku s Žižalou vypracovat, když se chystají na řešení určitého úkolu.

Prezident Zeman vyrazil na běžky

Prezident Zeman, který proslul tím, že své letní dovolené tráví na nafukovacím člunu, ukázal sportovního ducha i v zimě. Na běžky se oblékl do úboru českých olympioniků. Jak Novinkám sdělil mluvčí Hradu Jiří Ovčáček, prezident i v přírodě rozmýšlí, zda kandidovat či ne.

„Dovolenou, kterou má od pátku 3. února do pátku 10. února, pan prezident využívá také k přemýšlení nad otázkou, zda má nebo nemá kandidovat v přímé prezidentské volbě v roce 2018,“ uvedl pro Novinky Ovčáček.

V minulém týdnu se prezident sešel se svými nejbližšími spolupracovníky, aby se s nimi poradil, zda znovu usilovat o post prezidenta či ne. Hradní kolegové mu prý poradili, aby se klání o Hrad znovu zúčastnil. [\[celá zpráva\]](#)

Své finální rozhodnutí ovšem Zeman oznámí až 9. března. Další přímá volba prezidenta by pak proběhla na počátku roku 2018.

Obrázek 6 – Ukázka novinového článku; epizoda Sportem ku Hradu

Co se dialogů týče, tváří v tvář mezi sebou hovoří pouze postavy Blaníka, Lenky a Žižaly, případně speciální hosté přítomni pouze pro potřeby konkrétní epizody. Fiktivní hovory s politiky, mezi něž patří například Andrej Babiš, Miloš Zeman či Bohuslav Sobotka, probíhají skrze mobilní telefon. Divák má tedy možnost slyšet pouze jednu osobu na lince, a to Blaníka. Aby telefonáty reflektovaly potřeby příběhu a umožnily ději svižně plynout, probíhají oproti běžným telefonickým hovorům lehce odlišně – tvůrci nechávají Blaníka často opakovat odpověď osoby na druhé straně linky, a na rozdíl od skutečných rozhovorů nejsou telefonáty téměř prostoupeny delšími pomlčkami, ve kterých hovoří druhá strana.

Časové ukotvení seriálu poté koresponduje s přítomností, a pokud se tvůrci v čase vrací, upozorní diváka na změnu datace popisem sdělujícím měsíc a rok, kdy se scéna odehrává.

Obrázek 7 – Prostory Blaníkovy Kanceláře; epizoda Mládek v síti

4.6 Film Prezident Blaník jako sequel seriálu

Určité aspekty ze seriálu přenáší tvůrci také do filmu Prezident Blaník. Stejně jako v případě Kanceláře Blaník je zde užita charakteristická scéna s Blaníkovým příchodem na scénu, ve které se mu rozezvoní telefon a on hovor přijímá. Znamé prostory kanceláře se však ve filmu vyskytují pouze výjimečně, tvůrci nechávají Blaníka vystoupit ze zákulisí na veřejnost a z původních prostor jej stěhují do luxusního objektu Port #58.

Dalším seriálovým prvkem, který tvůrci ve filmu využívají, jsou fiktivní novinové články, jež diváka uvádí do děje hned v prvních minutách snímku. Nemění se ani forma telefonátů s Liborem, které opět probíhají na záchodě (kromě závěru příběhu, kdy se ve vyhrocené situaci telefonát poprvé odehrává mimo prostory toalety), stejně tak nechybí scény, kdy šéf po Lence požaduje „kafe“.

Pokud je divák obeznámen se seriálovou předlohou, neunikne mu odkaz na Blaníkovu zálibu v obuvi – tu zakomponovali tvůrci do děje například prostřednictvím leguánů Levé a Pravé, které, jak jejich jména napovídají, lobbista chová proto, aby si z nich ušil nové boty. Stejně tak zde pokračuje dějová linie týkající se milostného života Blaníkovy matky – zatímco

v seriálu měla vztah s Milošem Zemanem, ve filmu ji Blaník přiměje začít si románek s prezidentským kandidátem Jiřím Drahošem.

Charaktery postav i jejich příběhy jsou ve filmu dále rozvíjeny, tvůrci staví na základě, který položili v seriálu. Blaník je opět prezentován jako vulgární lobbista, který se chová despoticky ke svým podřízeným. Na rozdíl od seriálu však ve filmu vystupuje na veřejnosti, v rámci kandidatury poskytuje rozhovory a pořádá předvolební meetingy. V tomto světle se ovšem ukazuje nový aspekt jeho povahy – zatímco jako osoba „v zákulisí“ působil Blaník dojmem člověka, který ví, co dělá a umí jednat tak, aby dosáhl svých cílů, v televizních debatách se najednou ukazuje jako buran, jenž nemá své chování pod kontrolou. Během rozhovoru v ČT poté telefonuje s matkou, s níž má stále stejně blízký vztah jako v seriálu.

Rozvíjen je také aspekt Blaníkova vlastenectví. Hned v úvodu tvůrci poskytují divákům lobbistův stručný medailonek, ve kterém jako jeho životní vzor uvádějí Václava Havla. Ten se Tondovi později v příběhu zjevuje a navádí ho, aby zachránil Českou republiku. Havel je tak prezentován jako představitel „dobra“. Poté, co se bývalý prezident Blaníkovi zjeví, dochází charakter hlavního hlavní hrdiny do kulminačního bodu, v němž se ukáže jeho lepší stránka – rozhodne se zemi bránit a vlastní zájmy upozadí.

Obrázek 8 – Blaník v převlečení za Václava Havla; film *Prezident Blaník*

Příklad:

Blaník (volá s Liborem): „*No nazdar Libore, hele jdeme od toho, ten kšeft se ruší. No prostě se nic prodávat nebude. Libore? Libore, poslouchej mě. Já ti říkám, že tahle země patří českému lidu, a tak to taky zůstane.*“

V případě sekretářky Lenky rozvíjejí tvůrci její vztah se synem Milánkem. Divák se dozvídá, že se o něho soudí s bývalým manželem, kterým je předseda České pirátské strany Ivan Bartoš. Zatímco v 5. řadě seriálu figuroval Milánek pouze skrze Lenčiny telefonické hovory, ve filmu jej můžeme vidět jako fyzickou osobu.

Co se samotného příběhu týče, hlavním námětem jsou opět zákulisní taktiky a Blaníkova touha po vlastním obohacení. Za lobbistovou kandidaturou na prezidenta se totiž skrývá plán na získání peněz od Číny, od níž si chce Blaník půjčit na Českou republiky peníze, ty následně nevrátit a vlastní zemi tak uvrhnout do exekuce. Na rozdíl od seriálových dílů, kde Blaník plní úkoly na zakázku politiků, pracuje v tomto případě sám za sebe.

Satirická kritika v tomto případě ustupuje filmovému příběhu, ubývá telefonátů i úkolů zadaných politiky. Hlavní objekty satiry, které jsme si uvedli výše, ve filmu potkáme omezeně. Kritika Andreje Babiše absentuje úplně, Miloš Zeman je opět spojován s Ruskem a prezentován jako hrozba pro Česko. V kontextu s osobou Michala Horáčka je poté zmiňován hazard a sázková kancelář Fortuna, kterou v roce 1990 založil s dalšími třemi kolegy. Kritik Kamil Fila k satirickému ztvárnění filmu dodává, že vzhled do fungování politiky v tomto případě ustupuje a nahrazuje jej téma lidských slabostí, zlodějiny, lhaní či hledání toho, jak se druzí nechají nachytat.¹⁵⁷

¹⁵⁷ Fila 2018

Závěr

Jak bylo řečeno v úvodu, klade si tato práce za cíl přinést zjištění, jaký obraz politiky *Kancelář Blaník* divákům předkládá a jakým způsobem toho dosahuje. Aby bylo možné cíl naplnit, věnovala se první část práce teoretickému backgroundu zkoumané problematiky, definovány byly pojmy jako dramaturgie, příběh či satira, popsán byl také vývoj české satirické tvorby od středověku až do současnosti. Po vytvoření teoretického základu bylo možné navázat analytickou částí. Ta přinesla řadu zajímavých zjištěná, která shrnují následující odstavce.

Kapitoly věnované hlavním a vedlejším postavám přinesly jejich podrobnou charakteristiku, která však, jak se ukázalo, nemůže jít příliš do hloubky, neboť hlavní hrdinové nedisponují obsáhlou psychologií. Tato absence poté vychází z podstaty žánru využívajícího postavy jako karikatury a symboly kritizovaných subjektů. Charaktery postav proto kolísají a mění se s aktuálními potřebami příběhu. Právě zmíněné karikaturní ztvárnění poté slouží jako jeden z důvodů, proč si diváci Antonína Blaníka oblíbí i přes to, že se jedná o zápornou postavu – ztělesňuje totiž výsměch a kritiku negativního chování lobbistů a jiných zákulisních hráčů, je jejich parodií.

Aby bylo možné provést analýzu jednotlivých objektů satiry znázorněných v seriálu, zabývala se práce nejprve četností výskytu jednotlivých politických aktérů ve všech epizodách 5. série. Jelikož tyto postavy v *Kanceláři Blaník* figurují pouze skrze telefonické hovory s hlavním hrdinou, bylo třeba nejprve spočítat, s kým vším Blaník v průběhu série telefonoval. Kvantifikace osob na druhé straně linky poté ukázala, že mezi nejčastěji zachycované politiky patří Andrej Babiš a Miloš Zeman. Oba muži jsou vyobrazeni jako záporné postavy, které jsou hrozbou pro Českou republiku. U Andreje Babiše tvůrci upozorňují na jeho autoritářské chování, vykreslují ho jako člověka, jenž chce ovládat celý stát a je ohrožením pro svobodu slova, nezávislou žurnalistiku a demokracii obecně, spojují jej s kauzou Čapí hnízdo. Miloš Zeman je poté prezentován jako starý nemocný člověk, kterého ovládají jeho blízcí spolupracovníci. Za záporné postavy lze považovat také Václava Klause i Jaroslava Tvrdíka. V pozitivním světle jsou na druhé straně ukazováni tehdejší premiér Bohuslav Sobotka a kandidát na prezidenta Michal Horáček. Jak z analýzy také vyplývá, satira v seriálu *Kancelář Blaník* se více než kritice celých politických stran věnuje konkrétním osobám, a to napříč politickým spektrem.

Stručná analýza filmu *Prezident Blaník*, jež na seriál navazuje, ukázala, že zatímco formát krátkých epizod umožňuje tvůrcům vystavět děj na satirických scénách, film vyžaduje

příběh propracovanější a aktuální kritika se tak zapracovává obtížněji. Ačkoliv tedy *Prezident Blaník* obsahuje řadu aspektů společných se seriálovou předlohou, satira odhalující fungování politiky v tomto případě ustupuje humornému příběhu. Krátká několikaminutová seriálová okna se tak jeví jako formát, v němž se satire daří nejlépe. Pokud seriál navíc zasadíme do internetového prostředí, poskytneme satire podmínky pro to, aby zcela naplnila požadavek aktuálnosti, který je od tohoto formátu vyžadován.

Summary

As stated in the introduction, this work aims to find out what kind of political image „Kancelář Blaník” presents to its audience and how it achieves it. In order to achieve the goal, the first part of the thesis was devoted to the theoretical background of the examined issue. This chapter defined the concepts of dramaturgy, described the story, satire, and the development of Czech satirical work from the Middle Ages to the present. After creating the theoretical basis, it was possible to establish an analytical part. This has brought a number of interesting findings, which are summarized in the following paragraphs.

The chapters devoted to the main and secondary characters brought their detailed characteristics, which did not seem to go deeply enough because the main characters do not have extensive psychology. This absence comes out from the nature of the genre, which uses characters as caricature and symbols of criticized subjects. The characters of the subjects therefore fluctuate and change with the actual needs of the story. The mentioned caricature is one of the reasons why viewers like character of Antonín Blaník despite the fact of being a negative character - it is a mockery and criticism of the negative behavior of lobbyists and other behind-the-scenes players.

In order to analyze the individual objects shown in the series, the work itself first looked at the frequency of occurrence of each political actor in all episodes of fifth season. Since these characters only feature through the telephone calls with the main character, it was necessary to calculate with whom Blaník was calling during the series. Calculation of people on the other side of the line showed that the most frequently recorded politicians were Andrej Babiš and Miloš Zeman. Both men are presented as negative characters who are a threat to the Czech Republic. The creators of the series portrayed Andrej Babiš as authoritarian who wants to control the whole state and is a threat to freedom of speech, independent journalism and democracy in general. Miloš Zeman is presented as an old sick man who is controlled by his close associates. Václav Klaus and Jaroslav Tvrdík could also be considered as negative characters. On the other hand, the former Prime Minister Bohuslav Sobotka and the candidate for President Michal Horáček are shown as positive characters. The analysis also discovered that satire in “Kancelář Blaník” series is focused more on criticism of individuals across political spectrum rather than criticism of the whole political parties.

Brief analysis of the film “Prezident Blaník:”, which follows the series, showed that while the short episode format allows creators to build a story on satirical scenes, the film requires a

more sophisticated story and the current criticism is more difficult to work with. Although “Prezident Blaník” has a number of common aspects with the series, the political satire in this case gives way to a humorous story. The short few-minute series thus appear to be the best format for satire. In addition, if we place the series in an internet environment, we will give satire the conditions, which are required to fulfill the timeliness, required for this format.

Použitá literatura

ARISTOTELÉS. *Poetika: řecko-česky*. Praha: OIKOYMENH, 2008. Knihovna antické tradice. ISBN 978-80-7298-131-1.

BORDWELL, David a THOMPSONOVÁ, Kristin. *Umění filmu: úvod do studia formy a stylu*. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze, 2011. ISBN 978-80-7331-217-6.

BORECKÝ, Vladimír. *Teorie komiky*. Praha: Hynek, 2000. Dílna. Nová řada. ISBN 80-86202-65-8.

FIELD, Syd. *Jak napsat dobrý scénář: základy scenáristiky*. 1. vyd. Praha: Rybka Publishers, 2007. 277 s. ISBN 80-87067-65-7.

GINDL-TATÁROVÁ, Zuzana. *Practical dramaturgy*. 2. vyd. Bratislava: Vysoká škola múzických umění, 2014. Edícia FT. ISBN 978-80-89439-70-6.

HOROVÁ, Anděla. *Nová encyklopedie českého výtvarného umění*. Praha: Academia, 1995. ISBN 80-200-0521-81.

JANOUSEK, Pavel. *Dějiny české literatury 1945-1989*. 1. díl, IV. 1945-1948. 1. vyd. Praha: Academia, 2007. 432 s. ISBN 978-80-200-1527-3

JANOUSEK, Pavel. *Dějiny české literatury 1945-1989*. 4. díl, IV. 1969-1989. 1. vyd. Praha: Academia, 2008. 977 s. ISBN 978-80-200-1631-7.

KLEIN, Thomas. Web Series – Between Commercial and Non-Profit Seriality. In Hartwig, Marcel, Evelyn Keitel a Gunter Süß. *Media Economies: Perspectives on American Cultural Practices*. Trier: WVT Wissenschaftlicher Verlag Trier, 2014, s. 3-14. ISBN 978-3-86821-574-8.

KOKEŠ, Radomír D. Možné cesty naratologické analýzy televizního seriálu. In Fedrová, Stanislava; Jedličková, Alice. *Intermediální poetika příběhu*. 1. vyd. Praha: Akropolis, 2011. s. 228-257, 30 s. ISBN 978-80-87481-56-1.

KRATOCHVÍL, Miloš Václav a František A. DVOŘÁK. *Jak psát hry pro film a televizi: rukověť filmové a televizní dramaturgie a scenáristiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1981.

KVASNICHOVÁ, Eva. „Za chvíli mi začíná Ulice...“ aneb Rozdílné přístupy v užití řízené a neřízené seriality. In Fedrová, Stanislava; Jedličková, Alice. *Intermediální poetika příběhu*. 1. vyd. Praha: Akropolis, 2011. s. 258-282, ISBN 978-80-87481-56-1.

MOCNÁ, Dagmar a Josef PETERKA. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2004. ISBN 80-7185-669-X.

- MRKVIČKA, Marek. *Kancelář Blaník jako přelomový webseriál televize Stream*. Brno, 2018. Bakalářská práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Mgr. Michal Večeřa.
- MÜLLEROVÁ, Alena. O televizní scénáristice – Televizní seriál jako žánr pro nadprůměrně inteligentní diváky. In Fleischer, Jan a Alena Müllerová. *Cesty ke scénáři IV*. Praha, 2011, s. 17-22.
- NOVOTNÝ, David Jan. *Budování příběhu, aneb, demiurgie versus dramaturgie*. Praha: Karolinum, 2007. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 978-80-246-1306-2.
- PETRMICHL, Jan. Z dějin dělnického satirického tisku. In Buriánek, František. *O české satíře: (sborník statí)*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1959. Učebnice vysokých škol.
- SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada Publishing, 2014. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-3568-9.
- SMETANA, Miloš. *Televizní seriál a jeho paradoxy*. Praha: ISV, 2000. Masmédia a divadlo. ISBN 80-85866-60-9.
- SOURIAU, Étienne. *Encyklopedie estetiky*. Praha: Victoria Publishing, 1994. ISBN 80-85605-18-X.
- ŠTROBLOVÁ, Soňa. *Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa: filmová a televizní dramaturgie a programová skladba*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2009. 164 s. ISBN 978-80-86723-73-0.
- TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií* [online]. Praha: Portál, 2010 [cit. 2019-05-06]. ISBN 978-80-7367-683-4. Dostupné z: <http://sfx.is.cuni.cz/sfxlcl3?sid=shorturl&isbn=80-7367-683-4>
- ZATLOUKALOVÁ, Aneta. Specifika seriálové adaptace (od počátků až po současnost). In Fedrová, Stanislava; Jedličková, Alice. *Intermediální poetika příběhu*. 1. vyd. Praha: Akropolis, 2011. s. 210-227, 18 s. ISBN 978-80-87481-56-1.
- ZIKMUND, Vladimír. *Česká politická satira v éře nových médií na příkladu pořadu Kancelář Blaník*. Praha, 2017. Diplomová práce. Univerzita Karlova. Vedoucí práce PhDr. Petr Bednařík, Ph.D.

Další zdroje

Online zdroje

AUST, Ondřej. Trilobit ocenil seriál Blaník i rozhovory DV TV. *Médiář* [online]. Praha: News Media, 2011, 17. 1. 2015 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.mediar.cz/trilobit-ocenil-serial-blanik-i-dv-tv/>

DVOŘÁK, Stanislav. Kancelář Blaník získala v Plzni zvláštní uznání. *Novinky.cz* [online]. Praha: Borgis, 2003, 4. 5. 2015 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/kultura/368621-kancelar-blanik-ziskala-v-plzni-zvlastni-uznani.html>

FILA, Kamil. Blaničtí rytíři politické satiry. *Respekt.cz* [online]. Praha: Economia, 18. 5. 2014 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2014/21/blanicti-rytiri-politicke-satir>

FILA, Kamil. Fila: U filmu Prezident Blaník diváci padají smíchy, jsou to takové Babovřesky pro intelektuály. *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, 1999, 3. 2. 2018 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/zabijak-kamila-fily/zabijak-prezident-blanik/r~7b0a60d8082211e8aca5ac1f6b220ee8/>

Historie ABC. *Městská divadla pražská* [online]. Praha, 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.mestskadivadlaprazska.cz/historie/abc/>

Kosmo. *Česká televize* [online]. Praha, 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11276561613-kosmo/>

Libor Grygárek. *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, 1999, 20. 6. 2013 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/domaci/libor-grygarek/r~i:wiki:3808/?redirected=1480253257>

O projektu. *Křišťálová Lupa* [online]. Praha, 1998 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://kristalova.lupa.cz/2018/o-projektu/>

Prezident Blaník. *Česká televize* [online]. Praha: Česká televize, 1996 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/12026088599-prezident-blanik/>

Prezident Miloš Zeman o alkoholu a kouření: debata na Technické univerzitě v Liberci. *YouTube* [online]. YouTube, 2019, 25. 2. 2016 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=McfZMDOlugQ>

Seriál Kancelář Blaník získal zvláštní ocenění Asociace režisérů a scénaristů. *Kultura21.cz* [online]. 17. 4. 2015 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <http://www.kultura21.cz/aktualne/11938-kancelar-blaik-oceneni-asociace-reziseru-a-scenaristu>

STEJSKAL, Tomáš. Recenze: Prezident Blaník umí být vtipný jako nikdo druhý. Ve filmu ale řeší příliš mnoho problémů. *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, 1999, 1. 2. 2018 [cit. 2019-05-07]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/kultura/stejskal-recenze-prezident-blanik-umi-byt-vtipny-jako-nikdo-druhyy-ve-filmu-ale-resi-priilis-mnogo-problemu/r~i:wiki:3808/?redirected=1480253257>

2019-05-06]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/kultura/recenze-prezident-blanik-umi-byt-vtipny-jako-nikdo-druhy-ve/r~911c925a076a11e8b8310cc47ab5f122/>

Šťastné pondělí. *Televize Seznam* [online]. Praha, 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.televizeseznam.cz/porad/stastne-pondeli>

Události Ludka Staňka. *Mall Tv* [online]. Praha, 2019 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.mall.tv/udalosti-ludka-stanka>

KONÍŘOVÁ, Tereza. Falešný mluvčí Ovčáček: Chci bavit, ne moralizovat. *Avokada.cz* [online]. Praha: Avocado media, 2019, 14. 8. 2018 [cit. 2019-05-06]. Dostupné z: <https://www.avokada.cz/falesny-mluvci-ovcacek-chci-bavit-ne-moralizovat/>

Televizní pořady

Fenomén: Politická satira. In: *ArtZóna* [televizní pořad]. ČT art 30. 1. 2018.

Kancelář Blaník. In: *168 hodin* [televizní pořad]. ČT1 30. 11. 2014

Periodika

MAREŠ, Štěpán. Zelený Raoul. *Reflex*. 2019, (10), 4. ISSN 0862-6634.

Zkoumaný vzorek

Kancelář Blaník. 1. díl. Mikuláš [epizoda 5. řady internetového seriálu]. Televize Seznam 30. 12. 2016.

Kancelář Blaník. 2. díl. Všichni prezidentovi muži [epizoda 5. řady internetového seriálu]. Televize Seznam 6. 1. 2017.

Kancelář Blaník. 3. díl. Forejtovo video [epizoda 5. řady internetového seriálu]. Televize Seznam 15. 1. 2016.

Kancelář Blaník. 4. díl. Luftjarda [epizoda 5. řady internetového seriálu]. Televize Seznam 22. 1. 2017.

Kancelář Blaník. 5. díl. Rusko, lži a Nejedlý [epizoda 5. řady internetového seriálu]. Televize Seznam 29. 1. 2017.

Kancelář Blaník. 6. díl. Andrej pije [epizoda 5. řady internetového seriálu]. Televize Seznam 5. 2. 2017.

Kancelář Blaník. 7. díl. Veřejné mýlení [epizoda 5. řady internetového seriálu]. Televize Seznam 12. 2. 2017.

Kancelář Blaník. 8. díl. Disident Klaus [epizoda 5. řady internetového seriálu]. Televize Seznam 19. 2. 2017.

Kancelář Blaník. 9. díl. Mládek v síti [epizoda 5. řady internetového seriálu]. Televize Seznam 26. 2. 2017.

Kancelář Blaník. 10. díl. Sportem ku Hradu [epizoda 5. řady internetového seriálu]. Televize Seznam 5. 3. 2017.

Kancelář Blaník. 11. díl. Yes Republic [epizoda 5. řady internetového seriálu]. Televize Seznam 12. 3. 2017.

Kancelář Blaník. 12. díl. Králové Šumavy [epizoda 5. řady internetového seriálu]. Televize Seznam 19. 3. 2017.

Kancelář Blaník. 13. díl. Drath, Mazánek a Garážmistr [epizoda 5. řady internetového seriálu]. Televize Seznam 26. 3. 2017.

Kancelář Blaník. 14. díl. ??? Na Hrad!!! [epizoda 5. řady internetového seriálu]. Televize Seznam 7. 4. 2017.

Kancelář Blaník. 15. díl. Toničku, nevzlykej [epizoda 5. řady internetového seriálu]. Televize Seznam 10. 5. 2017.

Kancelář Blaník. 16. díl. Zeman, Trump & Comp. (1) [epizoda 5. řady internetového seriálu]. Televize Seznam 10. 7. 2017.

Kancelář Blaník. 17. díl. Zeman, Trump & Comp. (2) [epizoda 5. řady internetového seriálu].
Televize Seznam 12. 7. 2017.

Prezident Blaník [film]. Režie Marek Najbrt. Česko, 2018.

Seznam obrázků, tabulek

Seznam obrázků

Obrázek 1 – Antonín Blaník; Epizoda ??? Na Hrad!!!

Obrázek 2 – Typický záběr na Blaníkovu obuv; epizoda Mládek v síti

Obrázek 3 – Sekretářka Lenka; epizoda Mládek v síti

Obrázek 4 – Luboš „Žížala“ Havránek; epizoda Drath, Mazánek a Garážmistr

Obrázek 5 – Blaníkův typický příchod na scénu; epizoda Všichni prezidentovi muži

Obrázek 6 – Ukázka novinového článku; epizoda Sportem ku Hradu

Obrázek 7 – Prostory Blaníkovy Kanceláře; epizoda Mládek v síti

Obrázek 8 – Blaník v převlečení za Václava Havla; film Prezident Blaník

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Četnost telefonátů Antonína Blaníka s druhými osobami

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce														
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:														
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Karolína Jirouschková	Razítko	podatelny:												
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;"> Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd </td> </tr> <tr> <td>Došlo dne:</td> <td style="text-align: center;">22 -05- 2018</td> <td style="text-align: right;">-1-</td> </tr> <tr> <td>Čj:</td> <td style="text-align: center;">1644</td> <td style="text-align: right;">Příloh:</td> </tr> <tr> <td>Přidělena:</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd			Došlo dne:	22 -05- 2018	-1-	Čj:	1644	Příloh:	Přidělena:			
Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd														
Došlo dne:		22 -05- 2018	-1-											
Čj:		1644	Příloh:											
Přidělena:														
E-mail diplomantky/diplomanta: jirouschkovak@gmail.com														
Studijní obor/forma studia: Žurnalistika/prezenční														
Předpokládaný název práce v češtině: Kancelář Blaník: politická satira jako zrcadlo skutečné politiky														
Předpokládaný název práce v angličtině: Kancelář Blaník: Political satire as a mirror of real politics														
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013) (diplomovou práci je možné odevzdat <u>nejdříve</u> po dvou semestrech od schválení tezí) LS 2019														
Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků): Pro politickou satiru je charakteristický humor, komika a záměr porovnávat realitu s vysněným ideálem. Současně jde o kritiku nedostatků reality, útok bývá prováděn formou vtípu. Mnohdy využívá sarkasmu, poukazuje na slabiny, neschopnost nebo korupci vládnoucích politiků a politických stran. S politickou satirou bývá často spojována satira sociální, která si dělá legraci ze společnosti, každodenního života nebo určitých skupin obyvatel. V České republice mají diváci možnost setkat se s politickou satirou například v seriálu Kancelář Blaník. Ten v roce 2018 vyústil v celovečerní film Prezident Blaník, v němž se autoři věnují tématu v té době probíhajících prezidentských voleb. Kancelář Blaník je seriál internetové televize Stream.cz, kde se poprvé objevil v dubnu 2014. Hlavní roli lobbisty Tondy Blaníka hraje Marek Daniel, jeho asistenty jsou Michal Dalecký a Halka Třešňáková. Režiséry jsou Marek Najbrt a Bohdan Sláma. Zmíněným seriálem se doposud nezabývala žádná diplomová práce, nejbližší k tématu měla Markéta Jankovcová, která jej zmínila ve své práci „Vztah mezi politickou satirou, politickým cynismem a political information efficacy“.														
Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků): Satire je připisována kritická funkce. Upozorňuje na kulturní nebo sociální jevy, které její autor považuje za negativní nebo nebezpečné a vysmívá se jim. Za svůj hlavní cíl si tato práce klade přinést zjištění, jaký obraz politiky satirický seriál Kancelář Blaník společnosti předkládá a zároveň jakým způsobem toho dosahuje. Pozornost bude věnována jak filmové dramaturgii a převodu reality do seriálové fikce, tak způsobu, jakým je svět české politiky ve zmíněných dílech znázorňován, jaké charakteristiky jednotlivých postav vyvstávají na pozadí situací, do nichž jsou zasazovány, jaká témata se v seriálu nejčastěji objevují, jak jsou autoři důslední v přebírání faktů, a naopak do jaké míry pracují s fikcí, metaforou. Vzhledem k tomu, že jednotlivé díly seriálu zpravidla korespondují s aktuálním děním a kauzami, bude autorka porovnávat realitu zachycenou v médiích s jejím seriálovým zpracováním.														

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

1. ÚVOD

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1. Filmová dramaturgie (bude pojednáno o tom, jak ze skutečného příběhu vzniká film, jak je příběh vyprávěn atd.)

2.2. Satira (její historie z dob před vznikem televize i po něm - K.H.Borovský, satirické časopisy prvorepublikové, satirický komunistický časopis Dikobraz atd., Česká soda a jiné satirické pořady)

2.3. Kancelář Blaník (Představení seriálu, základní dramaturgický koncept: hlavní postava jako hybatel děje, postavy vedlejší a objekty satiry, dramatická struktura jednotlivých dílů a sérií.)

3. PRAKTICKÁ ČÁST

3.1. Metodika (budou nastíněna specifika zvolených metod výzkumu, zdůvodněn a přiblížen výzkumný vzorek)

3.2. Analýza (analýzy jednotlivých dílů seriálu, objasnění kontextu jednotlivých reálných kauz a následné komparace skutečného a seriálového světa)

4. ZÁVĚR (shrnutí zjištěných skutečností)

Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období):

Analýza neaktuálnější (5.) série seriálu Kancelář Blaník

Metody (techniky) zpracování materiálu:

Komparativní analýza, kvalitativní analýza obsahu (semiotická analýza), analýza narativu

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

CARRIERE, Jean-Claude. Vyprávět příběh. 2. vyd. Praha: Limonádový Joe, 2014. ISBN 978-80-905624-2-4.

- Legendární scenárista a spisovatel Jean-Claude Carriere, držitel Oscara za celoživotní dílo, vypráví s přehledem a humorem o řemeslu literáta, o své spolupráci s nejvýznamnějšími světovými režiséry, například s Milošem Formanem, Louisem Bunuelem či Peterem Brookem.

NOVOTNÝ, David Jan. Budování příběhu aneb Demiurgie versus dramaturgie. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1306-2.

- Schopnost rozeznat dobrý nápad od špatného, umět uchopit historickou událost či skutečný příběh nebo si příběh jednoduše vymyslet a na jeho základě napsat literární dílo nebo literární podklad pro filmový scénář vyžaduje alespoň ty nejzákladnější znalosti osvědčených vyprávěcích literárních postupů i znalosti základů dramaturgie, jak se od dávných dob přes dramaturgii divadelní až k filmové vyvinula.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. Metody výzkumu médií. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-807-3676-834.

- Cílem knihy je seznámit čtenáře s metodami užívanými při výzkumu médií. Svou koncepcí kniha obsahuje jak zásady komerčního výzkumu médií (výzkum sledovanosti, měření efektivity reklamy), tak i akademického (výzkum mediálních organizací, analýza reprezentace, interpretace textu).

SOURIAU, Anne. Satira. In: SOURIAU, Étienne. Encyklopedie estetiky. Praha: Victoria Publishing, 1994. ISBN 80-85605-18-X

- Encyklopedie estetiky obsahuje základní estetické, uměnovědné, filozofické a jazykovědné

pojmy.

FIELD, Syd. Jak napsat dobrý scénář: základy scenáristiky. V Praze: Rybka, 2007. ISBN 80-87067-65-7.

- Kniha je určena všem zájemcům, ať už amatérským nebo profesionálním, kteří se rozhodli pustit do psaní scénáře a nechtějí "objevovat objevené".

Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

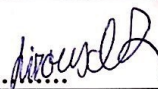
Jankovcová, Markéta. 2017. Vztah mezi politickou satirou, politickým cynismem a political information efficacy. Magisterská práce. Masarykova Univerzita.

Černý, Daniel. 2017. Politická satira ve volební kampani: případová studie The Daily Show a prezidentských voleb v USA 2016, Bakalářská práce. Masarykova Univerzita.

Pavlisová, Veronika. 2017. Causa Kajíněk: mediální reflexe. Od reality k filmovému zpracování. Magisterská práce. Karlova Univerzita.

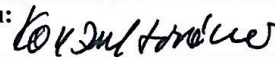
Rysová, Aneta. 2016. Znamé kriminální kauzy v českém filmu: od reality a novinových/televizních zpráv k filmovému zpracování, až po filmové recenze. Causa Sametovi vrazi. Magisterská práce. Karlova Univerzita.

Datum / Podpis studenta/ky

14. května 2018

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

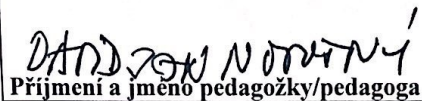
Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

14.5.2018
Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNÝ FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO PROGRAMU/OBORU.